

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:
 un an 4 cor. 40 bani,
 jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 Franța, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminică.
Telefon Nr. 146.
 Adresa telegrafică: „Foaia Poporului“, Sibiu.

INSERATE:
 se primesc la **BIROUL ADMINISTRAȚIEI**
 (Strada Măcelarilor Nr. 12).
 Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
 12 bani, a treia-oară 10 bani.

România — la răspântii.

La București se întâmplă în zilele noastre lucruri, cari atrag privirile tuturor Românilor asupra capitalei României. La București se hotărăște acum soarta neamului românesc pentru multă vreme, tăci s'au întrunit „Constituanta“, adunarea deputaților și senatorilor, care are de scop să schimbe situația de până acum a României.

Legile, după cari s'a cărmuit până acum în România, s'au scris în „constituția“ de la 1866, care a fost adăugită și lăsată mai bine în anii 1879 și 1884. De atunci însă și până astăzi au văzut legiunile țării românești, că multe din dorințele țării Române adevărate, care visează o Românie bogată și puternică, nu se pot duce la îndeplinire, fiindcă talpa țării, țărăimea, are puțința să trăiască așa, cum ar trebui. „Căci multe drepturi țărănimii!“ — s'a dat în România (se strică peste tot locul) — „căci țărănimii trebuie să zidim temelii noi, dacă vrem ca viitorul României să fie asigurat“.

E firesc (de înțeles) așa. Poporul dela noi a cătat atâtea dovezi de dragoste de țară — să ne gândim numai la minunata lucrare peste Dunăre din anul trecut în Bulgaria — încât poporul acesta este vrednic să petrecă și de pământ, este vrednic de sprijin cinstit, ca să nu mai ajungă în viața noastră patimile nenorocite ca în anul de tristă memorie 1907.

Și „liberalii“ și „conservatorii“, cele două puternice partide politice, precum și celelalte partide mai mici din România, au intrat pe steagurile partidelor lor: îmbunătățirea condițiilor țărănilor. Unii vreau într'un fel, alții într'altfel însănătoșirea stărilor dela țară.

Toți simțesc apropierea unor zile noi, când au să dea seamă unor judecătorești mai puternici decât dânsii — conștiința lor — despre ce au săvârșit în zilele acestea de grea cumpănă. Acum, când ochii țării întregi sunt ațintiți asupra României, urma păcii dela București și a întrevierii dela Constanța cu Țara Rusiei, — țării noastre e mare nevoie ca toți cetățenii acestei țări bogate și binecuvântate de Dumnezeu să aibă toate bunătățile să se simtă fericiți în patria lor. Dela colibă până la palat trebuie să intre în conștiința națională: sunt Români, sunt mândru că sunt Român, sunt fericiți ca Român! Mândria de Român s'a răstăruit, urmează să vie și fericirea de a fi Român.

În „constituanta“ aceasta va trebui să domnească cea mai mare și mai înflăcărată iubire de neam. Nu certuri de par-

tid, nu frecări meschine, nu vorbe de ocară ca la ușa cortului. În fața aleșilor va trebui să fie vecinic mulțimea nesfârșită a țărănilor români, cari au îndurat atâtea în decursul vremurilor, și orice patimi personale vor trebui să dispară, căci atunci când neamul întreg te chiamă să-i dai mână de ajutor, ai fi un trădător de neam, dacă n'ai urmă chemării tale fără să crâcnești.

Nu vorbe murdare deci, nu pumni de amenințare, ci cumpăt, bunăvoință, încrederea unuia față de celalalt — iubire de neam mare, mare, o iubire care dă tot, și avere și sânge și viață.... De astfel de simțăminte să se lase purtată „constituanta“!

O spunem aceasta ca cel mai vechiu organ popular din Ardeal, în convingerea că glasul nostru poate să cântărească ceva acum, când e vorba de soarta țărănimii române. O spunem aceasta încredințată până în adâncul sufletului nostru de adevărul, că numai o țărănime sănătoasă, trupește și sufletește, cu pământul și moșioara ei, cu școala și biserica ei, va putea ca în viitor să intruzeze chiagul neamului acescuia românesc și numai o astfel de țărănime va da mâna cu bucurie, celor dintr'alte clase sociale — punând cu toții umărul, ca „României“ să-i meargă bine. Nu vrem să fie neindreptățiți alții. Toți să-și aibe locul lor. Dreptatea să stăpânească! Dreptatea înainte de toate!

Fiiul lui Moș Ioan Roată de pe timpul „unirii“ mai trăiește. A ajuns dânsul Moș acum, — are păr alb și fața brăzdată de crețe. Dar e chipș încă, îmbrăcat în haine albe de dimie, cu fireturi multe, negre, cu nasturi lucitori. Cine merge în „cameră“, la București — îl poate vedea. Toți și-l arată și-și zic: „Iată-l pe fiiul lui Moș Ioan Roată!“

Cine a fost Ioan Roată? Ne-a povestit-o minunat Creangă al nostru. Un țăran mintos, pe care l'au adus boerii moldoveni (liberali) în 1857 la Iași, „pe când se fierbea unirea“. Au adus din fiecare județ (comitat) câte un țăran ca să fie de față la plăsmuirea „unirii“. Un boier s'a apropiat de țărani și chemați anume și a început să le povestească de ce mare însemnătate este elipa, care o trăiesc acum: unirea Moldovei cu țara muntenească, „două țări surori, creștine și megieșe“. Țărani ceialalți dădeau toți din cap și spuneau, că pricep tot ceea ce le povestește boierul. Numai Moș Ioan Roată da cîn cap neincrezător. Ca să-i adeverească și mai mult spusese, a dat boie-

rul poruncă lui Roată să-i aducă un bolovan din apropiere. Dar bolovanul era prea mare — Roată n'a putut, nici nu s'a încercat să-l prăvale. Atunci i-au sărit într'ajutor alți țărani și astfel au adus bolovanul lângă boier. — „Vedeți, așa e și cu trebile țării, a zis boierul. „Unul nu poate urni bolovanul din loc, — de aceea să ne unim mai mulți“. „Să ne unim“, a zis Moș Ioan Roată, numai să te vedem și pe Dumneata la lucru! Să pui și Dumneata umărul lângă noi!“ Țărani ceialalți au rămas uimiți de îndrăzneala lui Ioan Roată, de i-a mers vestea. De atunci a rămas numele lui Moș Ioan Roată vestit în istoria desrobirii țărănești.

Dacă ar trăi Moș Ioan Roată acesta, el s'ar apropiă iarăș de sfatul țării, acum în București, și-ar propti mâna de toiag, ar asculta cele ce vorbesc domnii trimiși de țară la „constituanta“, ar încrunta din sprâncene și ar zice: „Prea bine, prea bine! Iată-mă-s! Am trecut Milcovul, parăiașul care ne despărțea țărișoarele mai înainte. Milcov nu mai este pentru țărișoare, dar sufletele noastre n'au Milcovuri destule? — Faceți să dispară (să nu mai fie) și alea și binecuvântată! Vă fie atunci munca Dumneavoastră de oameni cu scaun la minte și cu inima de Români adevărați“....

O altă adunare populară împrăștiată! Cărturarii români din Bihor au ținut cu poporul peste 60 de adunări și conferințe. Nu li s'au pus piedeci până la adunarea dela Lazuri din cercul Vașcăului, întrunită în 11 Iunie nou. Aci abia isprăvisse cuvântarea sa avocatul din Beiuș Dr. Tiberiu Cosma, și Dr. Ioan Ciordaș voia să ia cuvântul, când pretorul Martonfi urmat de o ceată de jandarmi, s'a infățișat domnului Ciordaș cu provocarea de a împrăști adunarea, — altcum o va împrăști el cu slugile lui! — pe motiv că această adunare n'a fost înștiințată la pretură. Cărturarii bihoreni însă înștiințaseră prin scrisoare recomandată la pretură ținerea adunării, dar nu primiseră încă răspunsul. Prim-pretorul, un român renegat, Tempeleán Dezső, inadins n'a voit să le dea răspunsul, pentruca să nu se poată ține adunarea.

Câte răutăți sunt în stare să facă trădătorii pe capul neamului, de care nu vreau să mai știe! La Alba-Iulia Roska Miklos, la Lazuri — Tempeleán Dezső! Mai sunteți nenorociților?...

Ministrul Austro-Ungariei la Berlin se schimbă. Până acum a fost, timp de 22 de ani, Szögyeny-Marich, care acum poate de bătrânețe s'a retras din acest post înalt. În locul lui va fi numit prințul de Hohenlo-

he-Schilling, un bărbat cu multă vază la Curtea împăratului Wilhelm. — Monarhia a ținut să trimeată la Berlin pe prințul de Hohenlohe cu atât mai mult, cu cât ambasada dela Berlin e cea mai însemnată, pe care o susține monarhia în străinătate. Prin această ambasadă se pot întocmi cât mai bine legăturile între Germania și Austro-Ungaria, împărății aliate, dar cari n'au mers mână în mână chiar totdeauna, în trecut. De pildă în decursul războiului balcanic și la încheierea păcii dela București s'a observat multe deosebiri de păreri între Austro-Ungaria și Germania. De prezent se crede că prințul Hohenlohe e cel mai potrivit pentru postul de ambasador (ministru, reprezentant) al monarhiei noastre la Berlin, fiindcă el timp de 4 ani a fost în Rusia, ca atașat (trimis) militar al monarhiei la ambasada din Petersburg, deci are cunoștințe despre bărbații de stat ruși și despre stările politice din Rusia.

Dar dacă se întocmesc în chip dibaciu afacerile din afară ale monarhiei noastre, oare n'ar fi vremea ca să se întocmească iarăș în chip dibaciu, și afacerile ei dinlăuntru, spre bine? Căci doar adevărata țarie a monarhiei stă în bunele stări dinlăuntru ei, în mulțămirea supușilor. Ar fi vremea ca să se gândească diplomații monarhiei și la curățirea răului, mușcăiului dinlăuntru ei. Să se gândească la egala îndreptărire a tuturor naționalităților monarhiei.

Turcii se pregătesc de zile grele...

Agentia de publicitate Reuter află din izvor sigur, că un număr de ofițeri turci dela marină au sosit acum câteva zile în Anglia spre a cumpăra 120 mii tone de cărbuni și 4 ori 5 vapoare de transport, cari să servească în caz de războiu la transportarea cătanelor turcești. Săraca Turcie nu știe ce o mai așteaptă ziua de mâine!

Congresul învățătorilor români din Bucovina. Învățătorii români din Bucovina au răsunat să se adune într'un congres la Suceava, pe zilele de 7 și 8 Iunie nou. A fost întâiul lor congres. Învățătorii noștri din Ardeal și Ungaria încă n'au putut să țină nici un congres până acum, căci guvernele ungare nu le-au dat voie. Deci mai norocoși frații noștri bucovineni!

În ședințele congresului s'au vorbit multe lucruri bune. Profesorul dela universitatea din Cernăuți, Dr. Iancu Nistor a desfășurat amănunțit dezvoltarea școlii primare în Bucovina. A spus d-sa că „dintre toate neamurile din Bucovina Români au cea mai veche școală populară“. Dar școala românească populară a îndurat în decursul vremii multe schimbări, se ajunsese chiar ca învățământul să se predea numai în limba nemțească, și abia cu anul acesta, 1914, li s'a dat părinților liberă voie ca să alceagă limba în care să fie instruiți copiii lor.

Au mai vorbit bine domnii D. Moldovanu, G. Rotică și V. Greciuc. La congres a luat parte și revizorul școlar al arhidiecezei ortodoxe din Ardeal, d-l Dr. Onisifor Ghibu, care a vorbit despre „Școala primară și viața sătească“, dând învățătorilor bucovineni o mulțime de cunoștințe de cel mai mare folos pentru o instruire cu adevărat românească a copiilor. Alți vorbitori au mai fost G. Cozmiuc și Gavrilescu.

În cinstea domnului Dr. Onisifor Ghibu au dat în Cernăuți o masă comună toți pro-

fesorii români dela școalele secundare din Bucovina. Dumnișale i s'au adus mulțămite călduroase, drept recunoștință pentru că în cărți și articole de gazetă a luptat împotriva folosirii și a limbei nemțești în gimnaziile și școalele populare din Bucovina.

Reforma administrativă.

Reforma administrativă, pe care o ținesc cele trei proiecte (planuri) de legi ale ministrului de interne Șandor, vor fi în curând desbătute în dietă. Președintele clubului dietal al naționalităților, d-l Dr. Teodor Mihali, a dat următoarele informațiuni despre această reformă:

„Fără îndoială, starea prezentă în administrație e de nesuferit. Fapt este, că cele mai multe pacoste politice, economice, culturale și naționale, avem să le suferim din pricina păcătoșeniilor administrative, și pentru acest motiv se simțea adânc trebuința reformei electorale, prin care se speră și îndreptarea relelor în administrație. Dar aceasta nu s'a ajuns și nu se va ajunge prin noua lege electorală votată acum câteva luni. Iar proiectele de legi ale guvernului, prezentate camerei, încă nu iau măsuri cari să fie potrivite pentru a îndrepta păcătoșeniile. Din contră, în multe privințe vor aduce o stare mai rea decât cea de azi. De aceea în dietă vom fi siliți să combatem proiectele“.

Cele trei proiecte cuprind, în general, următoarele schimbări:

Toți funcționarii (în comune și comitate) vor fi numiți din partea ministrului de interne. (Între funcționarii comunali se numără notarii, subnotarii, primarii, învățătorii dela școalele comunale etc.) Medicii de cere și personalul de cancelarie vor fi numiți din partea fișpanului. Fișpanul poate fi înlocuit cu altul și dat jos din slujbă ori și când. Ceialalți funcționari sunt inamovibili (nu pot fi aruncați afară din slujbă) ca și funcționarii de stat, — pot fi însă transportați (mutați într'alt loc) numai din interese de serviciu sau la dorință, sau în urma unei sentințe disciplinare (dacă nu s'a purtat cumsecade). Timp de un an, dela intrarea în vigoare a legii (adeacă tocmai pe vremea alegerilor viitoare parlamentare) toți funcționarii sunt disponibili (adeacă stau la îndemâna guvernului care îi plătește). Pe urmă vor primi numire definitivă (nu mai pot fi scoși din post, dar de mutat da).

Cele 60 de comitate rămân împărțite tot așa cum sunt acum. Congregația stabilește însăși numărul membrilor ei aleși. Dreptul de alegător e acelaș ca și pentru parlament. Dreptul de a fi ales asemenea. Cei pedepsiți pentru agitație (după paragraful 172) sau pentru crime în contra statului nu pot fi membrii ai congregației timp de 10 ani! Alegerile se fac pe timp de 6 ani, jumătatea membrilor fiind aleasă tot din trei în trei ani. Alegerile se fac în Decembrie. Împărțirea cercurilor și a numărului membrilor de ales într'un cerc, rămâne în grija congregației după anumite reguli. Alegerea se face prin buletin (listă) și nu e secretă.

Se institue consilii cercuale (comitete pretoriale). Președinte e protopretorele sau ajutorul lui. Referenți sunt: medicii, veterinarii, inspectorii silvici (de păduri). Mai sunt 6 eventual 12 membrii în consiliu. Două părți din trei vor fi aleși de către adunarea generală, pe a treia parte o nume-

ște comitele suprem. Se institue și postul de jude de tablă, cu împuternicirea de a face adresele către guvern, sau către judecătoria administrativă, în contra ordinelor nelegale.

Reforma administrativă va lăsa pentru limba românească abia un mic locșor în atingerea poporului nostru cu statul. Anume în comune și la preturi. Dela preturi în sus se va folosi numai limba maghiară. — Limba românească se va întrebuiți iarăș cu foarte mare greutate. Căci iată ce se cere unui Român, ca să poată ajunge cu limba românească până la prim-pretorele:

1. În cerc să locuiască mulți locuitori cari să vorbească limba românească.

2. Dacă are vre-o plângere sau vre-o cerere să și-o prezinte singur la pretură, în graiul viu ori în scris, încât să nu aibă trebuință de avocat ca tălmăciu (interpret).

3. Numai în cercul său are drept să întrebuițeze limba românească. Dacă ajunge cumva într'alt cerc și are trebuință să știe unele lucruri, nu poate cere deslușit, nu poate face nici-o plângere la pretură, decât ungurește. — Pentru cererile înaintate, pretura își are câte un tălmăciu anume.

Iată sărmanele drepturi, cari i-au rămas limbii românești în viața publică a statului! De aceea noua reformă administrativă este o adevărată plagă pe capul poporului nostru! Să ne gândim numai la neputințele ce le vor avea oamenii noștri, del vor trebui singuri, fără ajutorul vre-ur cărțurar român, să înainteze în scris sau în graiul viu vre-o plânsoare sau vre-o cerere!!

Cu „reforme“ de acestea nu se zădărnici o îndreptare spre mai bine, ci spre mai rău! Așa ceva nu putem numi „reformă“ ci batjocoră pentru limba atâtor milioane de locuitori ale diferitelor naționalități de patrie. Mergem tot în spre mai rău! În loc să ne crească iubirea de patrie, în sufletele noastre crește nemulțămirea. Tot mai mașter se poartă cu noi cărmuirea! — În toate acestea vor trebui să se schimbe din nou azi-mâine!

De altcum în curând vom auzi în dietă și glasul deputaților noștri, cari se vor sili să combată această drăguța de reformă“!

Un învățat al neamului: A. D. Xenopol.

Câtă bucurie și câtă cinste pot face unui neam ca al nostru bărbații de seamă. Distinși! Îndeosebi unui neam ca al nostru trecut prin atâtea încercări, bătut de atâtea neajunsuri din partea sorții. Când vedem că bărbații români de oriunde, prin căruță și răbdarea sufletului lor, pot să ajungă la mare putere de judecată și știință încât să strălucească alături de cei mai aleși bărbați ai altor neamuri din Apusul luminat al Europei, — atunci ne uităm îndrăzneți la viitorul nostru.

Azi încă odată putem privi îndrăzneți în viitor. Căci distinsul și bătrânul profesor, domnul A. D. Xenopol, care de mai bine de 30 de ani dă lecții de istorie românească studenților dela universitatea din Iași (România), domniasa s'a împărțasit în Franța de o mare cinste: a fost ales membru al „Academiei franceze de științe morale și politice“ din Paris. Vom înțelege și mai bine această cinste dacă vom ști că

nenita societate de învățați din Paris pe lângă locurile pentru francezi, și locuri pentru cei mai mari învățați ai murilor europene. Unul din aceste opt ni l-a luat, acum vre-o două luni, domnul A. D. Xenopol. Se poate închipui de mult cântărește locul pe care l-a luat niasa.

Societatea învățaților francezi și l-a ales membru pe domnul Xenopol pentru meritele ce le-a câștigat și ca scriitor al limbii franceze, mai în urmă o carte intitulată „Teoria istoriei“, în care a adus idei noi în această știință. Îndeosebi pentru scrierile și pentru alta ceva mai veche „Principiile fundamentale ale istoriei“, a câștigat iubirea și stima deosebită a francezilor. În timpul din urmă, cu deosebire în decursul războiului balcanic, d-l Xenopol a scris călăuros în gazete franceze pentru păstrarea legăturilor celor mai bune între Francezi și Români.

Dar și alte foloase a adus munca d-lui Xenopol pentru neamul nostru. Domniasa este primul istoric român, care a scris „Românii“ dela naștere până în zilele noastre, o carte de mare preț, ca și cum încercase altul înaintea d-sale.

Domnul Xenopol a purtat în deosebite mare grijă neamului nostru din Ardeal. Când istoricii unguri și străini îndrăzneau să spună, că poporul românesc din Ardeal și-ar avea obârșia pe pământul acele care îl are astăzi, ei că ar fi venit în Ardeal treisprezece după Hristos din miazănoapte în Balcani, domnul Xenopol le-a răstălmăcit cum trebuia, dovedindu-le nețemeinirea lor. Năzuința istoricilor unguri a sta cu fapte istorice neadevărate în fața politicianilor unguri, ca să ne ostentescă de crepturile noastre naștă, a fost combătută cu tărie de d-l Xenopol.

Cu acest prilej ne mai aducem aminte de plăcere de ostentățiile ce le-a depus d-l Xenopol în gazetele dela noi, prin cari a lăsat pe toate popoarele nemaghiare din Ungaria să pornească în luptă împreună cu războiul de dreptăților și persecuțiilor germanii. E timpul sosit, — a zis d-l Xenopol — să ne tugetă la o astfel de lucrare, căci atunci țintele noastre politice vor ușor le-am putea ajunge. Îndemnul domnului Xenopol ne vin la timp, căci

nu se va zăbovi prea mult până ce noi Românii și popoarele nemaghiare conlocuim din patrie vom porni lupta aceasta.

Ne-am făcut o plăcută datorie de a arăta meritele disinsului istoric Xenopol, cari îndreptătesc pe Francezi să-l facă membru al celei mai înalte societăți a lor „Academia de științe morale și politice“, și meritele cari ne îndreptătesc pe noi să-l înțelegem mai temeinic, să-l prețuim, să-l iubim și să ne fălim cu d-sa.

Domnul Xenopol, după ce a fost ales membru al Academiei pomenite a zăbovit prin Franța și Belgia, ținând conferințe interesante. Intors acasă în România, acum vre-o trei săptămâni, a fost sărbătorit de membrii Academiei române, al cărei vechiu și valoros membru este și Domniasa.

După plecarea Țarului dela Constanța.

Întâlnirea Țarului Nicolae al Rusiei cu regele Carol al României la Constanța, a dat ca rod o mare valvă în toată lumea diplomaților și gazetarilor. Vizita aceasta e talmăcită și răstălmăcită în fel și chip. Gazetele Triplei-Alianțe (Germania Italia și Austro-Ungaria) vestesc ca *fapt implinit* despărțirea României de Tripla-Alianță și alipirea ei la Tripla-Întelegere (Rusia, Franța și Anglia). Cu atât mai mult sunt sigure de asta, cu cât Țarul a fost întovărășit la Constanța și de ministru de externe al Rusiei, d-l Sasonov. Iar Sasonov nu s'a grăbit să plece deodată cu Țarul în Rusia, ci a zăbovit în România încă trei zile, pe la București, Sinaia, a făcut o călătorie pe frumoasa vale a Prahovei, pe la Predeal, ba a trecut și de hotarul Predealului în automobil cu d-l Ionel Brătianu, prim-ministrul României, pe valea Timișului, către Brașov....

Azi însemnăm lucrurile de cari se vorbește prin lumea diplomaților (barbaților cari pun țările la cale), după vizita Țarului la Constanța. În deosebi stăruim asupra celor două gânduri, cari au hotărit pe Țar să vie la Constanța: logodna principelui Carol cu principesa Olga, și apropierea ruso-română.

Logodna prințului Carol cu marea princesă Olga.

Foaia germană „Berliner Tageblatt“ află din Petersburg, că este sigură căsătoria între prințul Carol al României și marea

princesă Olga, cea mai frumoasă fiică a Țarului. Cu toată atâta Țarul cât și Țarina zic, că prințul Carol ar fi puțin prea tânăr. Se știe că în cursul verii prințul Carol va face o nouă vizită curții rusești, iar atunci se va face logodna.

Sasonov în călătorie prin România.

Sasonov, în tovărășia prim-ministrului Brătianu al României, însoțit și de alți doi miniștri români și câțiva funcționari de stat români și ruși, au făcut o călătorie cu trenul dela București pe valea încântătoare a Prahovei până la Sinaia. Dela Sinaia Sasonov și cu Brătianu singuri, au plecat în automobil la Predeal, ba au dat o raită și pe valea Timișului, pe pământul Transilvaniei până spre Brașov.

Intorși la București s'a dat o masă în cinstea lui Sasonov, la care au fost invitați reprezentanții (miniștrii) tuturor țărilor (chiar și din America) cari se află la București — afară de reprezentantul monarhiei noastre, Czernin.

Petrecerea lui Sasonov, timp de trei zile prin România, e privită ca fiind de mare însemnătate politică, prin ea s'ar fi ajuns la o lucrare mână în mână a Rusiei cu România, în delăturarea încercărilor din Orient, din Balcani, și în întărirea celor două țări.

Ministrul monarhiei noastre la București, Czernin, neluat în seamă.

A bătut la ochi lipsa ministrului Austro-Ungariei dela întâlnirile lui Sasonov cu bărbații de stat români. Foaia ungurească din Pesta, „Az Est“ scrie cu răutate următoarele rânduri: „La Sinaia s'a adunat în jurul lui Sasonov o societate îndrăzneată, puternică, strălucită. Afară de bărbații de stat români de renume au mai fost de față și miniștrii țărilor străine, până și miniștrii Belgiei și Olandei. Gazetele străine au dat însemnătate mare întâlnirii dela Sinaia ca și celei dela București, la cari *numai contele Czernin n'a jost de față*.“ Din Sinaia se știe că Sasonov a făcut cu Brătianu o călătorie până la Brașov, apoi seara s'a întors la București unde au ascultat o liturgie în biserica rusească, apoi au avut masă împreună la ministerul de externe. *Dela această masa iarăș numai contele Czernin a lipsit*“. Dar e cam de înțeles lipsa contelui Czernin,

Cu paloșul.

117

este vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

În aceeași noapte Bogdan era trezit din somn de slugile sale: un oștean sosise cu un călău din sus și cerea să fie adus înaintea domnului poronci să fie lăsat să intre. Domnișorul, vătămanul de Turia. Venea în călău, tocmai dela Nistru, cu știre că oastea ieșască, lovită de Români în coasta Sepenișului, fusese biruită și împrăștiată.

LXV (65).

Ispășire.

Când se crăpă de ziuă Românii în zădărnici căutară cu ochii pe potrivnici: nu se vedeau urmă de Unguri, nici pe Dealul Ștefanului nici pe șesul Bistriței. Grosul lor,

cu Craiul, începuse la miezul nopții să se retragă pe șes, lăsând străji puternice pe dealurile de pe malul stâng spre a nu fi loviți de Români în coaste. Înainte de ziuă, perdeaua care făcea față oștirilor lui Bogdan se retrase și Lapușnenii, cu Bibire, fură trimiși să urmărească pe dușman și să-l hărțuiască.

Bogdan, după ce luă măsurile trebuitoare pentru căutarea răniților și îngroparea miilor de morți, stătu de față la înmormântarea lui Toma Alimoș în biserica dela Săucești, cu toate căpeteniile oștirii. De abie se sfârșise slujba când veni răspuns dela Bibire că, la Gărleni, o dat de Unguri care-i stau în potrivă cu îndârjire și că fără pedestrime nu are ce să le facă. Bogdan încălecă îndată și oastea întregă se puse în mișcare pe șesul Bistriței. Mergeau întâiu Bărlădenii, stând sub povățuirea bătrânului Pogan, pe care Bogdan îl făcuse namestnic al său peste ei; apoi urmau oastea lui Stroici și pe urmă aceea care venise din sus, cu Bogdan. Gheorghită cu

Codrenii și Mihul cu cetele lui, scăzute vai! la jumătate, aveau poronci să urmeze dealurile de pe malul stâng, spre a împiedca călărimea dușmanului să hărțuiască coastele oștirii.

Ungurii se retrăgeau dar încet; câte odată cetele lor se opreau pe loc și, făcând împrejur, năvăleau cu turbare asupra Românilor.

În ziua aceea Românii tăbăriră între Costișa și Căndești, pe amândouă malurile Bistriței; Ungurii erau la o depărtare de o mie cinci sute de stânjani cel mult.

În ziua următoare dușmanii îndărăptară până la Piatra; în spre seară Românii se încercară să pătrundă în oraș, dar fură răspinși cu pierderi mari. Acele din cetele ungurești care alcătuiau aripa dreaptă a oștirii Craiului, în număr de vr'o opt mii de călăreți și care fusese tăietă de valea Bistriței, fură risipite în dealurile dintre Bistrița și Moldovă și urmăriți de Gheorghită cu parte din oștenii lui, hotărâți să-i stărpească până la cel de pe urmă.

căci vizita lui Sasonov prin România nu s'a făcut de flori de măr, ci poate că cu anumite scopuri, cari numai pe placul monarhiei nu vor fi.

Sasonow decorează pe ministrul Franței la București.

Pentru atragerea României către Tripla Înțelegere (Rusia, Franța și Anglia) care s'a țintit cu venirea Țarului și a lui Sasonov în România, s'a străduit mult ministrul Franței, *Blondel*, la București. Pentru strădaniile acestea Sasonov a decorat cu o medalie de valoare pe *Blondel*.

O nouă legătură între Rusia și România

se va face printr'un nou drum de comunicație (umblare) între Reni și Galați. Aname deputatul *Cistjacob* a propus în dumă (așa se numește dieta rusească) să se facă o nouă linie de comunicație între Rusia și România, dela Reni la Galați. — Duma și-a dat învoirea.

România alături de Rusia, în descurcarea încâlcitelor din Orient.

Foaia „*Ruscoe Slovo*“ dă ca sigură știri, că între România și Rusia s'a semnat un contract, în înțelesul căruia amândouă țările vor merge mână în mână la deslegarea grelei afaceri cu strămtorile Dardanelor. (Strămtorile acestea se află în punctul de întâlnire al Mării de Marmură cu Marea Egee, ele se află în mâna Turciei, și au foarte mare însemnătate pentru comerț).

Țarul a răspuns la o veche vizită a regelui Carol în Rusia.

Vizita Țarului la Constanța este, — așa susțin mulți, — și ca un fel de răspuns la vizita, pe care regele Carol al României a făcut-o Țarului în 1897, când Rusia a sârbat 20 de ani dela războiul româno-rusoturc (1877).

Două străzi în București și una în Constanța

și-au schimbat numele. Cea din Constanța, de pe malul Mării Negre, se va numi „bulevardul Țarul Nicolae al II-lea“; tot „Țarul Nicolae al II-lea“ e botezată o stradă în București, iar altă stradă a fost botezată cu numele capitalei Rusiei „*Petersburg*“. Pe fața Casino-ului din Constanța se va însemna cu litere de aur data venirii Țarului.

Cavalerul Căinții, în aceste două zile, dăduse din nou dovezi de cea mai strălucită vitejie, el era vecinic alături de Mihu și se văra în învălmășala cea mai cumplită.

A treia zi după bătălia dela Săucești se auzi că Bacăul se predase căpitanului lăsat de Bogdan ca să-l impresoare și că Mayer, cu alți zece Sași și Unguri, plătise trădarea lor cu capul.

Câteva mii de Unguri ținură Piatra până înspre seară, dând astfel vreme Crăului și grosului oștirii să se depărteze. Bogdan intră în oraș pe la asfințitul soarelui.

Mihu a cărui cete luase o parte însemnată la luptele din acea zi, se întoarse de vreme cu Cărbuș și cu Cavalerul Căinții la Roznov, unde tăbărise în noaptea trecută. Corturile lor erau așezate pe malul Cracăului, acel al Cavalerului fiind la oareșicare depărtare de acele a lui Mihu și a lui Cărbuș, care fusese părăsite de Unguri în drum cu două zile înainte.

În noaptea și ei isprăveau cina afară,

Ce spun prim-ministrul României și ministrul Sasonow.

Prim-ministrul României, d-l Ionel Brătianu, a fost întrebat de un gazetar dela foaia rusească „*Birsevija Vedomosti*“ despre stările dintre Rusia și România. Prim-ministrul român a răspuns, că România și Rusia sunt înțelese să apere pacea dela București (înfăptuită în anul 1913), să se îngrijească ca în Balcani să fie liniște, apoi să vie în ajutorul oropsitei Albanii ca să puie ordine în mica și frământata țărișoară, nelăsând numai pe Austria și Italia să isprăvească o astfel de muncă.

Ministrul de externe al Rusiei, Sasonov, întrebat de un ziarist dela foaia „*Viitorul*“ din București, a răspuns că: „Rusia și România legate fiind prin interese comune și prin aceeași politică pașnică, nimic nu va tulbură în viitor legăturile lor prietenești“. România și Rusia trebuie să se îngrijească de păstrarea păcii în Balcani și de ocolirea războiului între Grecia și Turcia. Spune apoi, că din România a cules amintiri neșters de frumoase, și-i pare rău că așa de scurt timp i-a fost dat să petreacă în România. Ar fi dorit să ia parte la deschiderea Constituantei, însă alte afaceri i-l chiamă acasă în grabă.

Examenele pentru dreptul de vot.

Spicuri din scrisori, primite dela abonații nostri, asupra acestor examene.

În cele următoare mai dăm unele amănunte de pe la examenele pentru dreptul de vot. Din acestea, ca și din cele trecute, se poate vedea atât de lămurit, ce fel de stări sunt prin diferite părți: Îndeosebi e grozav de slabă purtarea și neinteresul unor așanumiți „conducători“ ai satelor. Le poate fi rușine! Dar să ne bucurăm, că cei mulți sunt cu mult mai vrednici!

Cluj-Mănăstur. Comuna noastră a fost împreunată de Cluj. La 17 Maiu s'a ținut și la noi examenul pentru drept de vot. Ne-am înscris 50 de inși. Toți am cerut să se țină examenul în limba românească, ni s'a răspuns însă, ca „să mergem în România“, numai acolo se vorbește românește (ce mințe de ungar! — Red.). N'am avut ce face, a trebuit să punem examenul în limba ungurească și am reușit 42 de inși. Când ie-

șiam dela cele două comisii de examinare, numai ce auzim pe Unguri în jurul nostru mirându-se cum de știm așa de bine ungurește! Nime nu ne-a stat într'ajutor, nici preotu și nici dascălii, ci din truda și sârguința noastră am învățat să scriem, să cetim și să ne luăm curajul să răspunde la examen. Dacă dascălii ar fi fost oameni de inimă, am fi izbutit din Cluj-Mănăstur să avem dreptul de vot peste 100 de inși. *Abonatul* Nr. 5804.

Avașfalva. Dacă notarul nu puneă piedeci, dacă n'ar fi stat de capul oamenilor ca să nu meargă la pretore a să înscrie pe listă, ar fi făcut din satul nostru mai mult examenul pentru dreptul de vot. Așa s'a s'au găsit 30 de inși, cari n'au ascultat de notarul, aceștia au făcut examenul. — *Fr.*

Bucium-Poieni (comit. Alba-inferiara). Din 40 de inși câți am avut curajul să ne prezentăm la examen, abia am reușit 22. Dela noi puteau să-și câștige dreptul de vot peste 100 de oameni, dar au pregetat să lase lucru pământului. *Un abonat.*

Din cercul pretorial Jibou. Examenul a fost pus pe ziua de 27 Maiu n. Din comuna Creaca s'au prezentat 12 inși, din cari au reușit 10, din Lupoia au reușit 14 inși din 17, însă din comuna Borza, deși au fost luați pe listă 11 inși, nu s'a prezentat nici unul. Decursul examenului a fost liniștit și pretorul a fost om de omenie. Numai acela n'a primit drept de vot, care n'a știut nimic, deși în comisie au fost numai străini. *Ioan Lung Mironcanul* din Lupoia.

Sân-Mihaiu (Bănat). Ar fi fost în stare să primească drept de vot cei peste 100 de inși, dela noi. Dar fruntașii satului n'au vrut să se străduiască pentru noi, ci de puțin. Din indemnul propriu *Gheorghe Datcu* a avut curajul să se înscrie pe listă și să facă examenul. *Franz Datcu.*

Socodor (comit. Arad). Din comuna noastră s'au înscris pe listă la pretor peste 120 de inși, dintre cari numai trei au fost respinși dela examen. Acești trei numai au greu au putut ceti și scrie. Unii nu s'au înscris pe listă la pretor din lipsă de înțelegere a însemnătății dreptului de vot. Isti de aceștia sunt puțini și se vor lumina cu timpul, numai că va fi prea târziu poate. *Dimitrie Cosma*, abonat.

înaintea corturilor, când li se dădă de știre că un flăcău cere să fie adus înaintea Pănașului Codrilor, având să-i împărtășească lucruri de seamă. Mihu poroncind să-l aducă, în curând văzură înaintea lor un băiet de vro șaptesprezece ani, cu o față plăcută, îmbrăcat în port țărănesc.

Întrebat ce voiește, el răspunse:

— Mă numesc Axinte Flutur și sunt de loc din Buhalnița. Când au trecut Ungurii pe la noi, mergând înspre Bacău, m'o luat cu mai mulți băieți din sat pentru a mână carele cu boi care duceau merindele lor. Se purtau urât cu noi, ne băteau cumplit, și ne dădeau mâncare puțină de tot. Când am ajuns în dreptul Bacăului, am fugit peste noapte și, după ce am rătăcit pe dealuri și prin păduri, am avut norocul aseară să nemeresc la preotul din Dănești.

— La Părintele Ioniță, zise Mihu, îl cunosc bine. Ai nemerit la un preot foarte de ispravă.

— Dumnezeu să-i deie sănătate, zise băietul, că m'o primit și m'o hrănit ca pe

copilul lui. Din tot satul numai el rămăsese acasă, bărbații sunt duși la oaste, iar femeile și cu copiii au umplut strada de pe malul drept al Bistriței. Atunci eram de trudit încât am dormit de aseară, de când o noptat, până astăzi după amiază. După ce m'am trezit, am vrut să ies din căsoaia în care dormeam, dar n'am putut, căci ușa era închisă cu cheia și o trebui să am răbdare, să aștept să vie Părintele să-mi deschidă. Dar auzind în ograda șmot, zăngănit de paloșe și de pinteni și glasuri vorbind pe ungurește, am înțeles că au venit Unguri în sat și că părintele m'o închis pentru că ei să nu mă găsească și să nu-mi facă vre-un rău. În căsoaia în care mă aflam era brânză bună și piță și un ulcior cu apă rece, astfel că aveam cu ce să-mi astâmpăr foamea și setea. Dela o bucată de vreme făcându-se liniște, Părintele o și venit la mine și mi-o spus să stau liniștit unde mă aflu, căci la dănsul au venit niște oameni răi și numai cu mare nevoie o scăpat de ei și o dat la o casă.

Crasna (cercul Crasnei, comitatul Să-
. Am încercat 40 de inși să facem exa-
mul pentru dreptul de vot și toți 40 am
ândit. Prim-pretorul și notarul s'au pur-
omenos cu noi. Păcat că n'au încercat și
i, doar avem mulți știutori de carte în
l nostru. Lipsa de bani a împiedecat
mulți să se strângă la Crasna, de pe
e eram împrăștiati la lucru. *G. Papp.*

Turda. Pe lista pretorului Erdeli Ele-
s'au anunțat din cercul Turzii 1026
inși pentru examenul electoral. Din cei
de inși, cari au fost examinați, au
nit testimoniu *numai 196 Români din*
eg cercul Turzii, pe când Unguri sunt
te 500 de inși. Românii au fost cernuți
prin ciur, pe când Ungurii au fost făcuți
pași. Cu deosebire rău s'a purtat cu
mâinii notarul Endes Kálmán. *Un abonat.*

Steagurile dela Blaj.

După cum am mai scris, în două răstim-
i au fost aninate la Blaj două steaguri
lore românești, un steag la 3 Maiu v.
o cruce de piatră de lângă drumul ce
e dela Blaj spre Sâncel, iar altul la 10
iu v. pe vârful catedralei din Blaj. Din
tea administrației maghiare s'au pornit
neci cercetări. Cancelaria de informații
vernului ungar află din Aiud, că despre
narea celor două steaguri au ieșit la lu-
a următoarele lucruri:

Steagul de pe crucea de piatră a fost
de studenții dela gimnaziul din Blaj:
a Bunea, Gligor Ceortea din clasa a 8-a,
Vasile Șerban din clasa a 6-a. Acești stu-
ții au mai recunoscut, că plănuiseră să
e un steag la 5 Maiu v. pe mormântul
Axente Sever; dacă ar fi fost împiede-
ar fi întrebuințat revolvere să se poată
ră. Pe steagul care era gata, era scris:
sunat ora, Carpații se cutremură"; stu-
atal Bunea fiind întrebat a talmăcit ast-
cuvintele acestea: „a sosit timpul ca să
eliberăm de sub Maghiari". Toți trei
denții locuiau la profesorul Gavriil Pre-
și au pregătit steagul în această lo-
tă.

Steagul de pe turnul catedralei din Blaj
găsit că a fost aninat de Ioan Ovidiu
ca din Zărnești, Vasile Fodor din Blaj și
Pasere din Ciufud, toți trei elevi de
cursul al 3-lea la preparandia (pedago-

ste din apropiere. Mi-o mai spus că de
a mai fi foame, să mănânc din brânză
din pită până mă voiu sătura și iar s'o
s. Inchizând ușa cu cheia. Stat-am cât
stat când iată că aud glasul Părintelui
bind cu alt om.

— Și l'ai văzut bine? ziceă Părintele.
— Cum să nu-l fi văzut, dacă o trecut
o palmă de mine.

— Il cunoști bine, știi că el este Pău-
șel Codrilor?

— Da cum să nu-l cunosc, Părinte, nu
am văzut amândoi de atâtea ori.

— Și spui că are de gând să măie în
Roznov?

— Am văzut cum i se pregătea măn-
tea și am văzut trei corturi întinse.

— Măi Stane, ie calul meu, trage o
gă până la Roznov și spune Păunașului
cine avem aice.

— Nu pot părinte, m'am jurat că voiu
la noapte la Părintele Vasile, la Jirov
mai am o bucată de drum sdravănă. Ce
mergi singur?

gia) din Blaj. În fața directorului preparan-
diei Ioan Negruțiu, a profesorului V. Suci-
și a 4 funcționari ai administrației, cei 3
elevi au spus că în noaptea de 9 Maiu v.
și-au câștigat o prăjină pentru steag din
pivnița gimnaziului și apoi trecând prin
curte, cu ajutorul unei chei au pătruns în
turnul catedralei.

Aceste știri le-au răspândit în zilele
trecute foile din Budapesta, cari de obicei
își primesc informațiile lor dela cancelaria
(biroul) de informații al guvernului. Iar
acest birou a primit știrile din Aiud, capi-
tala comitatului Alba-inferioară, de care se
ține Blajul. — Se naște însă întrebarea:
Sunt toate drepte, câte s'au răspândit și s'au
trâmbițat dela Aiud!?!? O să vedem la
vreme!

De-ale administrației ungurești.

500 (cinci sute) de oi ucise! În Să-
cele, lângă Brașov, s'a săvârșit această fap-
ta nemănoșită. Lucrurile s'au petrecut
astfel: Ca mulți Români din Ardeal, din
părțile de graniță, *Nicolae Clinciu* și fiul
său *Ioan* își aveau o turmă de 500 oi în Ro-
mânia. Scoțându-le la munte să le tundă, în
hotarul Săcelelor, ciobanii oilor din cauza
locurilor stâncoase n'au putut să păziască
ca oile să nu treacă și pe teritor ungar. In-
să jandarmii unguri de graniță. — crezând
că ciobanii vreau să treacă cele 500 de oi
peste graniță prin contrabandă (fără ști-
rea autorităților de graniță), le-au luat de
pe urmă și le-au dus în Satulung (unul din-
tre cele 7 sate ale Săcelelor). Pretorul Să-
celelor a dat porunca ca cele 500 de oi să
fie îndată măcelărite. *Nicolae Clinciu* și
fiul său au înaintat plânsoare la ministru
împotriva acestei porunci. Ministru n'a fost
îndurător, ci a răspuns să se aplice regulile
legii în chipul cel mai strict!

Pretorul a făcut în doua rânduri lici-
tație asupra oilor, o licitație Vineri în 12
Iunie nou. iar alta a făcut-o Duminecă în 14
Iunie n. pe un preț de nimic cu condiția ca
*cumpărătorii să se oblige ca înlată să mă-
celarească oile...* Nu s'au aflat cumpărători
doar toată lumea cu suflet nu putea să facă
o faptă ca aceasta. — Nereușind licitația
pretorul și-a plătit călăi, cari au sfărțicat
și ucis capetele celor 500 de oi cu ciomege!

— Dacă aş plecă de aice ei ar bănuî
ceva și ar plecă și ei. Dar ce grabă mare
ai să vezi pe părintele Vasile încă în astă
seară?

— Preuteasa trage de moarte, în pă-
dure, la Calul? și trebuie să-l aduc mâne
dimineață. Sărut mâna Părinte, rămăi să-
nătos.

— Mergi sănătos, Stane. Doamne, tare
sunt năcăjit să-i țin în palme și să nu
pot da de știre celor care ar putea să puie
mâna pe ei și astă noapte au să plece, și
Părintele ofta greu.

Mihu și Cărbuș, care la începutul po-
vestirii flăcăului dăduse semne de nerăb-
dare, ascultau acuma cu o băgare de sea-
mă vădită.

— Atunce, urmă flăcăul, mi-am zis că
doară se putea să merg eu la Roznov să
fac treaba dorită de Părinte, și am început
a bate în ușa. Părintele o intrat numai
decăt la mine și i-am spus că sunt gata să
merg la Roznov, să duc Păunașului Codri-

Paguba, pe care au îndurat-o cei doi Ro-
mâni seceleni se ridică la peste 20 de mii
coroane! Rodul muncii lor de zeci de ani
a fost averea aceasta de oi. Dar bătrânul
Nicolae Clinciu n'a mai putut înfruntă o
pacoste ca asta și *supărarea i-a curmat zi-
lele!* — după cât se svonește. — Ciopâr-
țirea celor 500 de oi a trezit o mânie și
scârbă fără margini în sufletele Românilor
săceleni și va trezi pretutindeni unde va
străbate vestea.

Iată cât de neomenoase sunt legătu-
rile țării noastre cu România, deși pășuni-
le întinse ale României, sunt în spre folosul
cetățenilor din Ungaria! Bani și bogăția
oierilor români ardeleni din România, aduc
doar bunăstare pentru țara noastră! Aflăm
spre încheierea foii, că despre uciderea ce-
lor 500 de oi din Săcele se va vorbi și în
dieta României. Va lua cuvântul domnul *Ni-
colae Iorga*, deputat al județului Prahova.

Deschiderea Constituintei în România.

Rând pe rând am dat vești despre
schimbările de cari e vorba să se facă în
statul român. Schimbări de multă valoare,
căci dela ele atărnă întărirea, înflorirea Ro-
mâniei. Stăruim azi, în fruntea foii, asupra
însemnătății *Constituintei*, noua dietă a
României, chieată să înlocuiască unele
legi învechite din constituția țării, cu al-
tele nouă, cari să ajute mai grabnic și mai
sigur înaintarea.

Îndeosebi două schimbări mari va a-
duce constituanta în viața de stat a Româ-
niei. Domeniile (pământurile statului) și
o mare parte din moșile boierului vor tre-
ce în mâinile țăranilor, cari nu-și au pămân-
tul lor propriu. Aceasta este o schimbare.
Altă schimbare este, că cele trei colegii de
pană acum, se vor preface într'un singur
colegiu. În loc să aibe bogătanii un fel de
drept de vot, negustorii și cărturarimea să-
racă altfel de drept de vot și țăranimea ia-
răș altul, în viitor va fi un singur colegiu,
cu un singur fel de vot. O să scriem și in-
tr'alt rând asupra acestor schimbări.

Țărănimei din România îi este dat, prin
aceste schimbări cari se vor face, să-și îm-
bunătățească starea și să ia parte în mai
mare măsură în trebile statului, să se în-
grijească mai bine de mărirea și țaria lui.
Cu drept cuvânt, dacă schimbările acestor

lor veștile cu care m'ar însărcina. Părin-
tele tare s'o bucurat, o mers de o pus șaua
pe cal și mi-o arătat pe unde să ies dir
sat, fără ca să fiu văzut, care este drumul
ducând la Roznov și mi-o spus să-ți zicașă:

— Părintele Ioniță dela Dănești dă
de știre Păunașului Codrilor că într'o casă
din satul Dănești, care acum este pustiu,
stă ascuns de astă noapte Balc, fiul lui
Sas, fostul Domn al Moldovei cu șase oș-
teni Unguri; iar alți doi oșteni păzesc pe
deal, deasupra bisericii. Păunașul Codrilor
să trimită numai decăt oameni voinici ca
să-l prindă, dar să se grăbească, căci la
miezul nopții Balc pleacă negreșit. Și Pă-
rintele mi-o arătat casa în care stă ascuns
Balc, dâmbul pe care păzesc doi oșteni ai
lui și drumul pe care trebuie să vie oa-
menii Păunașului, spre a nu fi văzuți de
cei doi pândari. Dupăce mi-o dat Părintele
binecuvântare, am încălecat și am venit în-
tr'o fugă.

(Va urma)

se vor face, putem zice, că România e la nouă răscoală în viața statului: drumurile pe cari le vede înainte de aci încolo sunt cu mult mai largi, mai drepte pentru ajungerea la izbândă. Căci cu cât într'un stat mai mulți cetățeni își dau silința și au dreptul de a lua parte la deslușirea întrebărilor de tot felul și se pun în fața viitorului, cu atât propășirea e mai sigură și vază îi crește.

Constituanta României s'a deschis în 5 Iunie v. prin un strălucit mesaj (vorbire de tron) pe care l-a citit însuși Maiestatea Sa regele Carol. Cuprinsul mesajului e următorul:

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Cu cea mai vie mulțămire Mă gădesc iarăș în mijlocul Reprezentațiunii Naționale, căreia țara i-a dat însărcinarea de a revizui (schimbă) pactul nostru fundamental (constituția țării). Sunt încredințat că veți duce la bun sfârșit această mare operă (lucrare), chemată să întărească temelile statului și să-i asigure pentru multă vreme o pașnică și sănătoasă propășire. În ceasul în care începeți înăuntru o lucrare atât de însemnată, îmi este cu deosebire plăcut să pot constata că bunele noastre legături cu toate statele s'au întărit însă mai mult în interesul păcii. Vizita pe care ne-au făcut-o la Constanța Maiestatele Lor împăratul și împărăteasa Rusiei, este pentru țara noastră o dovadă a înaltei stări dobândite de România în Europa, prin politica ei înțeleaptă și puternica propășire a tuturor forțelor Regatului. Această vizită este totodată o mărturie a prețului, pe care marea Împărăție rusească îl pune pe străduințele noastre de pace, precum și o nouă confirmare a glorioasei confraternități (luptă împreună) de arme din 1877 și a legăturilor tot mai prietenești ce există între cele două țări.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Rog pe cel Atotputernic să lumineze mințile și sufletele Domniilor-Voastră, pentru ca lucrarea ce sunteți chemați să înfăptuiți să fie dintre cele mai rodnice și să contribuie la fericirea scumpei noastre României.

După deschiderea Constituantei s'au ales președinții *camerei* (cum e la noi dieta) și *senatului* (cum e la noi casa magnaților). Pentru *cameră* a fost ales președinte d-l Ferechide, iar la *senat* d-l Misir. După aceea, în zilele din urmă, s'au ținut diferite vorbiri asupra alegerilor pentru constituanta. Sunt unii deputați conservatori (bogățani, ciocoi), cari aduc învinuiri guvernului, că acesta ar fi desfășurat o prea mare luptă la alegeri, cu scopul de a scoate câți mai mulți deputați liberali (la cărmă țării e acum guvernul liberal, din sânul partidului liberal).

Noi nu putem, decât să ne bucurăm de răușita alegerilor pe placul guvernului liberal. Acesta ne da chezașia, că reformele plănuite se vor și înfăptui pe dintregul, iar nu numai pe jumătate. Astfel vom să înțelegem noi lucrurile, iar nu să auzim azi-mâne de oare-cari târgueli între partidul liberal și conservator. Cât pentru unii deputați conservatori, ne-ar plăcea foarte tare, să fie conduși de idei mai naționale și mai umane, dupăcum scriem în fruntea foii de azi... În numerii viitori vom mai scrie asupra acestor reforme din România.

Albania în sânge...

Valea Durazo-lui acoperită de morți. — Starea domnitorului. — Lupte sângeroase. — Barbariile răsculaților. — Români în ajutorul Albaniei. — Semne de pace.

Sărmana Albania, cu slove de sânge va scrie în cartea istoriei pacostea nenorocită, ce a dat pe capul ei în anul acesta. Multă vreme îi va trebui acestei țărișoare ca să-și vie iar în fire, în urma atâtor vieți pierdute din cauza răscoalei. E groaznică lupta dintre frați și nimic nu duce la ruină și peire ca această luptă, ca răscoala din sinul unei țări. Ce se întâmplă azi în Albania ne dă o icoană atât de grăitoare, ce urmări dureroase poate să aducă cu sine nemulțămirea mulțimei, căci nimic nu e mai periculos decât să pui la încercare răbdarea unui popor. Această răbdă cu o răbdare de vită până când i-a ajuns cuțitul la os; atunci răbdarea lui se schimbă în furie nepotolită și cu icoana morții în sân luptă până la cea din urmă picătură de sânge....

Lupta, care s'a dat în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă în jurul orașului Durazo (capitala Albaniei), ne arată atât de vădit ce urmări sângeroase are furia poporului. În urma acestei lupte au rămas în jurul orașului Durazo peste 400 de morți și aproape tot atâți răniți. Incântătoarea vale a capitalei Albaniei s'a prefăcut într-o vale de sânge și leșurile omenești au acoperit pământul. Vaetele răniților pierduți printre mulțimea de morți sunt acoperite de bubuiturile tunului, așa că cei mai mulți mor fără să-și capete ultimele îngrijiri. Valea orașului Durazo are înfățișarea iadului pe pământ.

Principele de Wied, domnitorul Albaniei a văzut că numai cu tămândări de colo până colo nu va putea face liniște nici odată în Albania. De aceea el singur s'a pus în fruntea trupelor guvernului și cu sabia scoasă comandă și luptă în cele mai periculoase poziții. Atacul care l-a dat răsculații în contra orașului Durazo a fost respins cu mari pierderi de vieți omenești din partea acestora.

Tot asemenea răsculații au fost bătuiți la Cavala, la Fiat, la Valona, la Tirana și în mai multe părți.

Dar la Corița și în sudul Epirului starea lucrurilor este cu mult mai îngrijitoare. Răsculații pun mereu stăpânire pe multe poziții, așa că comandantul orașului a cerut grabnic ajutoare, cari, dacă nu vor veni la timp, toate împrejurimile Coriței vor cădea în mâinile răsculaților.

Luptele sângeroase, cari s'au dat în unele localități din Epir, au umplut de groază pe locuitorii satelor. Mai ales în unele părți, din cauza caldurilor îngrozitoare, stărvurile omenești au umplut aerul cu miasme, încât sunt temeri să nu izbucnească holera sau altă epidemie (boală) periculoasă.

La Durazo au sosit 30 de tineri români din România, cari s'au prezentat armatei guvernamentale cu dorința să lupte contra răsculaților. Principele de Wied a felicitat pornirea vitească a acestor tineri simpatici, iar pe urmă au fost îmbrăcați și conduși pe metereze (întărituri).

Acum în urmă ne vine știrea, că răsculații văzând pierderile enorme ce le-au suferit în timpul din urmă și-au cam pierdut pofta de luptă și au cerut guvernului alba-

nez să le deie un armistițiu (odihnă de arme) de două zile. Se crede că în aceste două zile se va putea ajunge la o înțelegere de pace cu căpeteniile răsculaților.

Știri diferite.

Fostul ministru al României, N. Filipescu, despre legăturile României cu monarhia Austro-Ungară. Foaia ungurească „Az Est” (Seara) din Budapesta trimite câte un corespondent de-al ei preste tot locul, unde crede că poate afla ceva știri mai însemnate. Cum eră, vezi Doamne, să lipsească dela Constanța corespondentul ziarului „Az Est”? Iar când s'a întors apoi, corespondentul foii susnumite s'a abătut și pela București de unde încă voia să mai știricească una-alta. Aci perciunatul jandano-maghiar s'a adresat boierului român Nicu Filipescu, care, ce e drept, nu l-a respins, dar i-a făcut niște declarații destul de lămurite și îndesate. Și iată ce a spus fostul ministru Filipescu:

„Mi-am spus și altădată părerea asupra noii porniri politice a României și constat, că preveștirile făcute anul trecut s'au avverit. Spuneam atunci, că bunele legături dintre România și Ungaria atarnă dela o înțelegere între Ungurii și Români în Ardeal. Mulți vedeau poate atunci în cuvintele mele o amenințare la adresa Ungariei, dar eu nu doriaș altceva decât o apropiere între cele două popoare. Regret (îmi pare rău) foarte că împicarea Ungurilor cu România din Ucraina nu s'a făcut. Dar nu cumva să mă simt de iredentism! (că adică Filipescu ar vrea să pirea Ardealului în România“).

Am auzit, că s'au făcut români la începutul tratativelor, (consfătuirii) propuneri multămitoare. Eu nu doream mai mult decât să dădu politicienii unguri, încercași patriei. De ei nu dădeam mai nimic! N. Red.).

„Dela început am spus că dacă în păcarea nu se va face curentul (curentul) politicel noastre externe va lua alt drum. Aceasta s'a și petrecut nu numai în ceea ce privește apropierea ruso-română, care bineînțeles nu înseamnă vreo amenințare pentru romeni, dar acest curent al politicei noastre s'au ca legăturile noastre cu Austro-Ungaria să se poată manifesta (arăta) fără mijlocul Berlinului. În timpul conflictului balcanic, interesele noastre față de Tripla-Alianță s'au destul de mici. Astfel stând lucrurile, că nemulțumirea noastră față de rolul diplomaților din Viena este destul de îndreptățită, și că singura noastră mulțămire deplină este că ne-a dat Germania, aliata Austro-Ungariei“.

„Putem să constatăm deci că ne găsim în fața unei apropieri româno-rusă, care ne bucură foarte mult intru cât aceasta apropiere nu este îndreptată în contra nimănui.“

„Mai doresc ca eșuarea (neizbutirea) împicării dintre români și unguri, fiind uitată, să ne mai auzim noi plângeri de-ale României în contra ungurilor.“

„E foarte dreaptă părerea, că condițiile de politică internă ale unui stat nu trebuie să aibă înriurintă asupra politicei externe. Nu vreau să spun că politica românească s'a schimbat numai din cauza eșuării împicării româno-maghiară. Atât doar că la nemulțumirea noastră față de politica Vienei, în timpul conflictului balcanic, s'a mai adăugat și această nemulțumire care a fost hotăritoare, deoarece la noi există o opinie publică (lumea românească își are părerea ei), cu care guvernele noastre vor să lucreze în deplin acord (înțelegere).

Turcii nemulțumiți cu Nemții. De teva zeci de ani armata turcească a fost struată tot de ofițeri nemți. În decursul zboiului balcanic oastea turcească a îmbrăcat cu tunuri nemțești, flota aeriană (aeroplanelor pentru armată) a fost condusă de ofițeri nemți, însă tot fără izbândă. Bieții turci pun în cărcă nemților toate neajunsurile acestea, din care cauză acum nu-i mai pot suferi pe Nemți. Zilele acestea și-au ales de comandant al aviației militare (aeroplanelor de războiu) pe un vestit aviator francez: Goys de Mezerac, în locul neamului de până acum. Aviatorul francez a fost împinut cu multă căldură la Constantinopol. O Turcoaică i-a pus la îndemână toate juvaerele, lucrurile scumpe ce le avea cu ea. Acestea frumoase: „comandantule, dăruiește patriei comorile mele cele mai scumpe. Vă rog să fiți un tată bun și drept față de alți fii otomani (Turci) cari vor fi înțelegători ascultători de ordinele dumniavoale.” (Un fiu al ei fusese pilot, dar a căzut cu aeroplanul în mare.)

Alianța greco-sârbo-bulgară contra Turciei. Din Constantinopol (capitala Turciei) vine știrea, că reprezentanții (mini-plenipotențiarilor) ai Marilor Puteri pe lângă guvernul turcesc, s'au întrunit zilele trecute la ministrul austro-ungar din Constantinopol, Palavicini, spre a se înțelege asupra propunerii de a pleca în Asia mică, și să cerceteze în contra barbariilor făcute de turci în contra grecilor. Afară de aceasta, Grecii și Sârbi ar fi făcut guvernului din Sofia (capitala Bulgariei) propunerea ca, în cazul unui războiu greco-turc, Bulgaria să ofere ajutor împotriva Turciei, primind în schimb unele provincii ce se vor câștiga de turci. Se zice, însă, că guvernul bulgar a respins această propunere.

Literatură și știință

Scrisoare.

Unui tinăr.

Mă rogi, prietene dragă,
Cu slova ta curată,
Să te provăd cu sfaturi
Pe calea apucată,

Se împart din experiența
Trecutului și tie,
La vremea ei, — cum alții
Vor fi împărțit și mie.

Mă iartă, dacă cumva,
Ce-ți spun nu-ți e pe plac;
Dar nu pot, adevărul
Să-l țin legat în sac.

În calea pe car' astăzi
Pornești, — vei întâlni
Atâtea suferințe,
Cât, nu le poți gândi.

Cu bolovani și gârle 'ți
Va fi presărat drumul;
Și tinerele planuri
S'or risipi ca fumul.

Vei poticni adesea,
Că-i greu să urci la deal
Și ca pe-un mort vei plânge
Al tău, sfânt ideal.

Pe marginea cărării,
Pe care, tu o urci,
'Ți vor întinde curse
Ascunse, să te 'ncurci
Vedea-vei mese 'ntinse
Sub arbori înfloriți,

La cari pigmei și vameși
Mânca-vor odihniți.

Te vor pofti în casă
Fățarnicii moderni,
Să te 'ncălzești la dânsii
În friguroase ierni.

Ispita va fi mare
Când ești flămând și-i ger,
Dar tu, cred, vei pricepe,
Că sfinții sunt în cer.

Parcă te văd băiete,
Cum ți-ai ieșit din fire,
Și te-ai schimbat la față,
Cetind aceste șire.

Dar tu, de simți în tine
Tăria de-a luptă, —
Pornește fără teamă,
Învingerea-i a ta.

În lături, din cărare,
Tu nicidecum să pășești;
La mesele întinse
Sub pomi să nu râvnești.

Ca armă ia cu tine
Credința și iubire,
În fața lor pieri-vor
Și curse și mâhnire.

Tu vei urea suizul
Cu lacrimi și sudori,
Dar ele mai în urmă
Se vor prefăce în flori.

Ajuns în vârful călii,
Spre care ai zorit,
Vei revedea un mare,
Frumos câmp înflorit.

**Acela-i conștiința,
Că ți-ai făcut chiemarea;**
...Pricepe-vei, băiete,
Sau nu, — asemănarea?!

Petru O. Orlășanu.

Poezii populare.

De pe valea Hârtibaciului.

Nu știu luna-i luminoasă,
Ori e mândra mea frumoasă;
Nu știu luna pe cer trece,
Ori mândra la apă rece;
Nu știu luna s'a ivit,
Ori mândruța mi-a zâmbit.

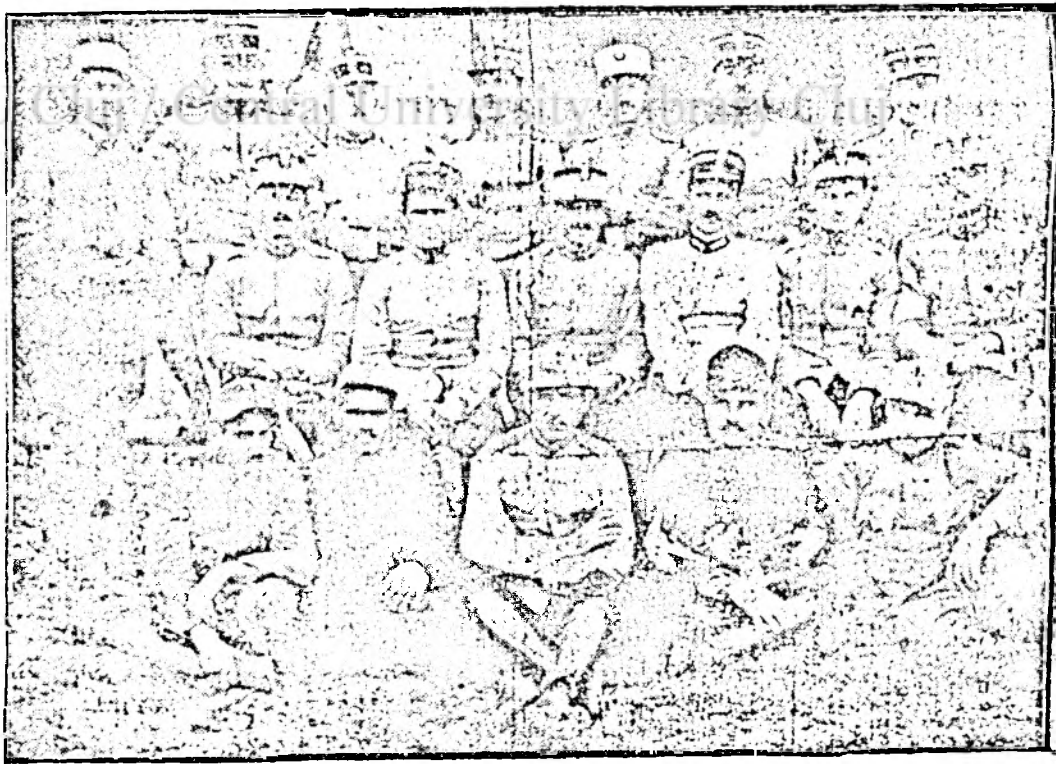
Trandafir mândru 'nflorit,
Cu drag mândro ne-am iubit,
Și plângând ne-am despărțit, —
Că dragostea-i cu dor mult,
Despărțirea-i cu urât.

Mândro de dragostea noastră
Răsărit-au flori pe coastă,
Dar s'a pus un blăstămat
Și florile le-a tăiat....

Simon Avram din Vărd.

Aviația României.

Școala de aviație militară dela Cotroceni.

Profesorii școlii încunjurați de elevi.

Toate statele europene au început de câțiva ani încoace, ca în armată să se folosească și de aeroplane (mașini de sburat). De pildă Rusia a comandat în primăvara acestui an 200 de aeroplane nouă. Și apoi câte va fi mai având!? Tot asemenea se înmulțesc aeroplanele în armata monarhiei noastre, a Germaniei, Franței etc. Cu ajutorul aeroplanelor e vorba de a se cerceta și urmări din aer armata dușmanului, sau chiar a pușcă ori a lăsa bombe asupra ei.

România încă nu se lasă. Ea de asemenea ține rând în folosirea aeroplanelor pentru armată. Am văzut bunăoară, că la Constanța încă au fost patru aeroplane, cari au făcut paradă sburând pe de-asupra mulțimii adunată spre întâmpinarea Tarului Rusiei.

Fotografia de sus ne arată pe profesorii școlii de aviație militară (școala de sburat) dela Cotroceni, lângă București. În rândul din mijloc, dela stânga spre dreapta sunt: locotenentul Sever Pleniceanu, căpitani Beroniade, Popovici, Andrei, directorul școlii, Adamovici, sublocotenentul Al. Cantacuzino-Paşcanu și locotenentul Al. Berteau. — În rândul de sus: locotenentii Ghiosan Haralambie, At. Enescu, Sc. Ștefănescu, Rătescu, V. Alexandrescu și St. Petrescu. — Jos sunt: elevii, grade inferioare (subofițerii), cari învață la școala de pilotaj (a sbură). — În stânga se vede mecanicul școlii Nichita Pașef (civil).

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 25 Iunie n.

Spre știre abonaților.

La numărul trecut am adaus mandate postale la toți aceia, al căror abonament se isprăvește cu 30 Iunie. Prin aceste rânduri ne adresăm tuturor acestor iubii abonați, cu rugarea, să binevoiască a trimite cât mai curând prețul abonamentului pe a doua jumătate a anului de față.

După cum peste tot locul se simte lipsa de bani, tot asemenea și noi avem mari cheltueli cu scoaterea acestei foi, care se dă pe un preț aproape de nimic, socotind mărimea ei. Din cauza aceasta nu putem da foaia pe așteptare sau să trimitem o seamă de numeri peste timpul împlinit. Astfel stând lucrurile, în zilele următoare, după ce vom fi trimis și numărul 26, o să oprim foaia tuturor acelor, cari încă n'au plătit.

Credem însă, că iubii noștri abonați vechi ne vor rămâne credincioși și pe mai departe. Vor face ori-cum de cele 2 cor. 20 bani și vor plăti abonamentul și pe viitor, ba vor îndemna și pe alții a abona foaia noastră. Asta credem, că e de datorința oricărui bun Român, ținând seamă și de împrejurarea, că noi chiar acum trebuie să plătim și suportăm atâtea spese și temuiță pentru procesul avut, a cărei sentință s'a ridicat la valoare în zilele trecute. E o datorința românească, fraților, a înmulți ceata celor din jurul acestei foi, care e cea mai veche, mai ieftină și mai bună foaie populară. Fiecare abonat vechiu ar putea ușor câștiga încă unul nou! Numeri de probă se trimit, la cerere, gratis oricui.

Domnii Octavian Goga și Dr. Ioan Lupas — membrii ai Academiei române. Societatea celor mai de seamă învățați ai neamului nostru, Academia română din București, și-a ales de membrii corespondenți pe doi distinși fii ai Ardealului, pe iubitul nostru poet Octavian Goga din Sibiu, și pe părintele Dr. Ioan Lupas, protopopul Săliștii. Cu acest prilej primească felicitările și urările noastre de bine, pentru deosebita cinste ce o fac poporului nostru din Ardeal!

Academia română din București de multă vreme de ja împarte în tot anul premii pentru diferite lucrări bune de știință și literatură. Anul acesta a împărțit următoarele premii: Premiul Asociației Craiovene (1500 Lei) pentru cărți de școală s'a dat pentru „Cartea de cetire clasa I. și II. dela școlile românești civile de fete din Ungaria“ — carte scrisă de Anghela Sălăgian, Dr. V. Bologa și Dr. E. Precup (din Ardeal). — Premiul Adamachi (5 mii de Lei) s'a împărțit așa: 1500 Lei doctorului Aristide Gradinescu pentru o carte de știință, 1000 Lei d-lui Silvestru Moldovan (din Ardeal) pentru scrierea sa „Ardealul“, 1500 Lei maiorului Gabriel Negri pentru scrierea „Artileria românească pe câmp“, și 1000 de Lei domnului Dr. I. N. Angelescu pentru 2 scrieri. — Premiul Principesa Adina Știrbei de 8 mii 500 Lei s'a dat domnului Victor Lazar pentru o carte de cuprins religios. — Premiul Demostene Constantinide de 4000 Lei s'a împărțit astfel: 2000 Lei scriitorului D. Pătrășcanu (din Bucovina) pentru volumul sau de nuvele „Timotei Mucenicul“, 1000 Lei scriitorului E. Lovinescu pentru lucrarea „C. Negruzi. Vieța și opera sa“, 500 Lei

scriitorului M. I. Chirișescu pentru volumul de nuvele „Răsaduri“, 500 Lei d-lui Ion Al. George (din Ardeal) pentru volumul de poezii „Aquila“.

Societatea „Clubul român“ în Viena sub protectoratul domnului general Lupu, și-a ales în adunarea generală dela 4 Iunie următorul comitet: Protector: general Alexandru Lupu, președinte R. Chirilă, vicepreședinte Gh. Pușcaș, prim-secretar Al S. Iorga, secretar Avr. Besoi, cassar I. Radu, controlor Gh. Besoi, suplenți C. Baba, S. Cismaș, bibliotecar Gh. Beu. In comisia de control: general Al. Lupu, Dr. Lazar Popovici și Gh. Vitencu.

Două femei evlavioase. Ni se scrie din Macea, comună în comitatul Aradului, că înaintea bisericii greco-orientale s'au ridicat două cruci. O cruce de piatră a dăruit-o bisericii văduva Florița Șiclovan și a fost înălțată înaintea bisericii în ziua de 4 Iunie. Altă cruce a fost ridicată de preoteasa Ladislau Petrila. Sătenii au adus mulțămite celor două femei evlavioase.

In „Cuvântul Adevărului“ d-l profesor Brânzeu scrie despre presă (gazetărie) astfel: cinci puteri mari stăpânesc astăzi continentul Europei: Franța, Germania, Austria, Italia și Rusia, dar peste toate aceste puteri stăpânește puterea gazetăriei. Presa este astăzi un mare teritor din viața publică. Fără gazete nu este publicitate. Puterea presei e grozav de mare și ea crește pe zi ce merge. Că ce putere are presa, se vede de acolo, că nu este bărbat de stat atât de înțelept câtă să nu-i dea sfaturi și mai înțelepte, ori să nu-l joace pe placul sau, nu este cauză sau instituție careia altceva să-i poată strică cum îi strică presa. Nici pentru a face ceva cunoscut, plăcut, pentru a răspândi ceva, nu este mijloc ca presa.

Inecații români ai vasului „Empress of Ireland“. Am povestit într'un rând, nu de mult, de prapadirea vaporului „Empress of Ireland“ în Oceanul Atlantic, pricinuid inecarea alor peste 1000 de persoane. Acum aflam din foaia „Glasul vremii“ din America vestea dureroasă, că între cei inecați au fost și patru Români din comuna Șetin (comitatul Cenad) și anume: Dimitrie Costa Baltan, George Costa Pavan, Constantin Deliman Timu și Nicolae Siladi Oniția. Foaia „Glasul vremii“ a cerut telegrafic deslușiri nouă dela societatea „Canadian Pacific“ care are a fost proprietara vaporului „Empress of Ireland“. — Dureroasă veste!

Legătură între trenurile române și bulgare. Congresul internațional (adunare la care iau parte reprezentanți din toate țările) de cai ferate din Berna a hotărât să stabilească (face) o legatură între trenurile române și cele bulgare. Trenurile cari pleacă dela Sofia spre Ruscuc vor ajunge în Ruscuc la 5 ore și jum. seara. Astfel călătorii vor putea să prindă vaporul care pleacă din Ruscuc spre România.

Atentat împotriva Țarului. In Petersburg s'a răspândit știrea despre un atentat groznic împotriva Țarului, pe linia ferată dintre Chișineu și Chiev, pe unde familia imperială se întorcea dela Constanța la Petersburg. Primele știri spuneau, că trenul imperial a fost distrus, la urmă însă s'a aflat, că atentatul n'a reușit, fiindcă trenul imperial din norocire a trecut peste mașina infernală așezată lângă șini. Insa trenul de persoane, care venia în urmă a fost aruncat în aer între satele Casatin și

Techudnov, producându-se o catastrofă înfiorătoare, care are mai mulți morți și răniți. Poliția întreagă s'a pus în mișcare pentru prinderea atentatorilor, cari, fără îndoială sunt anarhiști sau teroriști ruși.

Prăbușirea unui tunel. Marele tunel (drum pe sub pământ) de pe linia Monte Grazia din Italia, s'a prăbușit tocmai când o ceată de lucrători erau înăuntru. Dintre cei cari s'au putut scoate 8 sunt morți și 4 răniți de moarte.

O groznică nenorocire aeriană. Mult sânge trebuie să se verse și cu multe vieți trebuie să plătim îndrăsneala de a curceri văzduhul. O nouă știre ne vine din Viena, care ne umple de groază. In 7 ale lunii acesteia s'a întâmplat o mare nenorocire prin ciocnirea a două aeroplane, în urma căreia au murit 11 persoane. Nenorocirea se zice că s'a întâmplat în felul următor: Pe câmpul de aviație pluteau două aeroplane, unul cu două persoane altul cu două cari făceau exerciții cum să arunce bombe în dușmani. Unul trebuia să arunce bomba, iar celalt să caute spre a împiedica aruncarea. Astfel aeroplanul, care trebuia să împiedice aruncarea bombei, s'a apropiat prea tare de celalalt și în iuteala căre s'a apropiat, neputându-l opri mai la depărtare s'au ciocnit amândouă și astfel s'a produs o explozie (aprindere) grozavă. Invelişul ambelor aeroplane au luat foc zădărnind amândouă dela o înălțime foarte mare. Cele 11 persoane, aflătoare în aeroplane, au ajuns la pământ morți și carbonizați și nu se mai cunoșteau. Niște ofițeri cari erau prin apropiere au văzut cum nenorocii sburători, în căderea lor, erau cu foc aprinse și strigau ajutor.

Convocator. Comitetul despărțământului „Șimleu“ al Asociației noastre a 47-a adunare cercuală, care se va ține la 5 Iulie 1914 st. v. in comuna Măruș programul următor: 1. Deschiderea adunării cercuale; 2. Alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal; 3. Raportul notarului asupra activității despărțământului Șimleu; 4. Raportul notarului; 5. Alegerea alor două comisii constătătoare din 3 membri pentru cercetarea rapoartelor notarului și cassarului; 6. Organizarea, respective completarea comitetului despărțământului, alegerea comitetului despărțământului și 3 membri în comitet; 7. Alegerea alor doi delegați la adunarea generală a Asociației din Nisned; 8. Statorirea bugetului anului viitor; 9. Conferința d-lui Victor Bațan „Despre binărit; 10. Conserierea membrilor și membrilor ajutători; 11. Eventuale propuneri. Șimleu, la 11 Iunie 1914. In numele comitetului: Andreiu Cosma, din despărțământului. Dr. Valer Vicaș, notar.

Jefuirea unei biserici. Din Buzău primim știrea, că niște hoți au făcut o spargere îndrăsneată la biserica Slobozia din strada Leon Vodă. Ispitiți de faptul că această biserică este una dintre cele mai bogate, hoții au încercat o lovitură, zădărnind că vor găsi bani înăuntru. Ei au intrat cu diamantul o fereastră din spatele Țarului și după ce au scos fiarale dela fereastră, au intrat în sfântul altar, apoi au prădat peacolo toate lucrurile, în nădejde că doar-doar vor da de bani, dar au fost rădesamăgiți, căci n'au găsit nici un ban. Profanarea sfântului locaș a fost descoperită a doua zi de crâșnicul bisericii. Poliția e pe urma jefuitorilor.

Dela frații înstrăinați prin Germania. Primum următoarea scrisoare: Aflându-mă acum în Hamborn-Marxloh, am luat parte și la o petrecere, pe care a dat-o Reuniunea Românilor Ardeleni de aici. M'au încântat frumoasele vestminte românești ardelenene, apoi jocurile naționale. S'a jucat cu succes și o mică piesă teatrală „Țiganul în căruță“, de către tinerii Alexe Poplăcenel și Ioan Grancea, ambii originari din comitatul Sibiiului. La urmă domnul Aurel Mărgineanu, președintele Reuniunii, ne-a citit o scrisoare a domnului preot din Ighișdorful-săsesc, adresată dumnisale, prin care îl roagă să contribuie cu un ajutor pentru biserica din comuna aceasta. S'a și făcut colectă, unde am văzut că Nicolae Dârloșean și Dumitru Munteanu, parohienii bisericii din Ighișdorful-săsesc, au contribuit amândoi cu câte 24 coroane. Eu sunt din România, dar nu puteți să știți cât de bine m'am simțit între frații mei de peste munți, cu cari m'am întâlnit aici. — *Costică Negreanu*, lăcătuș din București.

Pentru dreptul limbii românești în școală. O foaie ungurească publică o știre din comuna Peterd (comitatul Bihor), că din prilejul examenelor la școala din această comună părintele protopop gr.-or. *Andrieu Horvat* din Oradea-mare a mustrat aspru pe învățătorul Alexandru Sala, pentru că unui copil care nu înțelesese ce-l întrebase românește i-a pus întrebarea *in ungurește*, ca și când copilul în ungurește mai degrabă ar înțelege! Pentru mustrarea asta, se zice, că părintele și-ar fi aprins paie în cap. Ba mai scrie foaia că părintele Horvat ar fi declarat, că nu suferă în nici o școală românească să vorbească copiii ungurește! Un moșier ungar, apoi inspectorul școlii din Oradea, au luat sub scutul lor pe învățătorul Sala, ba, ce e mai mult, vreau ca cu mărturia mai multor *țărani români* să si-lească pe părintele Horvat să-și ceară iertare pentru vorbele sale aspre. — Părintele Horvat e bun Român, iar asprele cuvinte de care e învinuit de bună seamă sunt întortochiate de supușii lui... Mangra, cărui, — după cum se vede — părintele Horvat nu-i prea stă la inimă.

Trăznetul a lovit turla bisericii române din Paris. În 16 Iunie n. s'a descărcat asupra Parisului, capitala Franței, o furtună înspăimântătoare. Valuri mari de apă au cuprins străzile, au străbătut în locașurile dedesuptul Parisului, iar descărcăturile trăznetului erau foarte dese. Mai multe edificii au fost lovite cumplit de trăznet. În strada Jean de Beauvais trăznetul a lovit și turla bisericii românești, rupându-i învelişul de metal; ba au prins foc lemnele din cari era construit vârful turlei, iar marea năvală de ploi l'a stins.

Un examen frumos. Ni se scrie: În Turda veche s'a ținut a doua zi de Rusalii examenul de finea anului cu copiii școlii populare. A fost un examen care poate servi ca model, de cum să se încurajeze la examene și din alte părți sufletele copiilor, umplându-le cu râvnă de carte. Răspunsurile copiilor au fost bune, curajoase. Pentru a le vârâ în suflete cât mai multă dragoste de carte li s'au împărțit copiilor cărți în valoare de 17 cor. și 26 fil. din fundațiunea domnului Iuliu Bardoși inspector regeșc în retragere în Sibiu și președintele institutului de credit și economii „Arieșana“, apoi premii în bani în valoare de 10 cor. din partea institutului „Arieșana“, și

în valoare de 3 cor. din partea învățătorului Simion Poruțiu. — Ni se mai scrie din Turda veche: să atragem atențiunea învățătorilor cunoscători de note, că pentru 1 Septembrie c. se va deschide în Turda al doilea post de învățător, cu speciala chiemare ca să formeze și un cor în patru voci cu poporienii, meseriașii ba chiar cu număroșii cărturari din loc, pentru ca să se poată da concerte și petreceri în folosul școlii. *Un celitor.*

Din Câmpuri-Surduc. Cu ocaziunea producțiunei muzicale-teatrale urmată de joc, aranjată de tinerimea adultă și condusă de părintele Ioan Budoiu și de învățătorul Traian Mandocea din Câmpuri-Surduc, la 18/31 Maiu a. c., pe lângă rezultatul moral satisfăcător s'a obținut și un câștig material de 18 coroane din intratele de 47 cor. în favorul fondului „Reuniunii de muzică și cântări“ din loc. Programul a fost următorul: 1. „Marșul lui Mihai Viteazul“, executat de muzică; 2. „Prietenul adevărat“, comedie în 5 acte de Maria P. Drăgan. Piesa a fost jucată într'un mod destul de corespunzător din partea diletanților, dar mai mult a atras atențiunea publicului asistent învățătoarea, atât prin jocul ei foarte potrivit cât și prin minunatul port săliștenesc care, spre marea noastră durere, prin ținuturile acestea nu este încă înrădăcinată. 3. Ardeleana și Hategana, executate de muzică și 4. Nunta Țiganului de Suci. Iar în pauză s'au jucat atrăgătoarele jocuri „Călușerul“ și „Bătuta“ de tinerii din loc în frunte cu învățătorul Traian Mandocea. Tuturora, cari prin participare au contribuit la rezultatul susamintit, ni-au sprijinit așa zicând nizuințele spre lumină, în numele comitetului parohial le aduc cele mai călduroase mulțămite, pastrându-le totodată cea mai duitoasă amintire și recunoștință.

Unul din cei de față.

Telegrafia fără sârmă la manevrele din anul acesta. Primum știrea, că la Căniș-mare, unde vor avea loc manevrele din ăst an se fac pregătiri pentru introducerea telegrafiei fără sârmă. Pe lângă comunicația (legătura, umblarea) telegrafică și telefonică, mai multe corpuri de armată vor avea încă un mijloc de a se înțelege laolaltă: telegrafia fără sârmă. Instalațiile și lucrările s'au început deja și încă Dumineca trecută a avut loc un schimb de telegrame, dela turnul bisericii catolice din Căniș trimise la altă stațiune la depărtare de 30 kilometri. pe muntele Galamboc. Telegrafia fără sârmă e de neprețuit folos într'un eventual războiu.

Ce trebuie se știe și ce trebuie se facă săteanca română. Revista „Albina“ din București dă următoarele sfaturi sătencelor române: 1. Dați copiilor învățături bune și pilde frumoase; să le feriți auzul și ochii de vorbe urâte și fapte necuviincioase. 2. Deprinderile casnice sunt cea mai scumpă moștenire ce o poate lăsa o mamă ficei sale. 3. Cărmuiți gospodăria cu economie și pricepere; fiți tovarășe blânde și înțelepte ale binelui și sădiți în sufletul copiilor voștri simțiri trainice de cinste, de tărie față de ispitele rele. 4. Iubiți datinele strămoșești și toate cele ce sunt ale neamului nostru. În ele se oglindesc credințele și viața strămoșilor noștri, originea noastră și obiceiurile ce ne deosebesc de alte popoare. 5. Păstrați-vă portul național și lăsați cărpeturile de prin orașe, căci acelea vă întunecă frumsețea voastră naturală. 6. Să

nu vă coboriți niciodată la înjosirea de a vă vopsi fața. Sulimanul sbârcește, înegrește și crapă obrazul, pe care se pune. Sunteți destul de frumoase, chiar nesulemenite, dacă veți fi cuminte. Înțeleptul Solomon a zis: „Frumsețea la femeia necinstită este belciug de aur în râțul porcului“. 7. Să săvârșiți fapte cucernice, fiecare după puterea sa; iar dacă sărăcia vă împiedecă de a face precum doriți, să nu vă descurajați. Ușa împărăției cerului se deschide nu numai cu chei de aur ci și cu chei de lemn. 8. Să vă feriți de mânie, de pizmă și zavistii; acestea sunt ca niște cuțite prea tăioase cari adesea pot să ne rănească. 9. Să dăscăliți bine fetele, pentru că dacă se vor mărită se poată conduce căminul; fata care nu poate să poarte rostul casei nu e bună de măritat. Se aveți mândria curățeniei, ori în ce stare v'ați găsi; casele și curțile să fie pururea curate. Curățenia vă face multă cinste. 10. Pregătiți copiii pentru *ziua noastră cea mare* și întăriți-i în contra tuturor relelor. Să punem mare preț pe eroizmul acestor pui de șoimi. Ei alcătuesc viitorul neamului nostru și acela trebuie să fie trainic și neînfrânt.

Acestea sunt sfaturi cari, nu numai sătencele noastre ar trebui să le urmeze, ci orice adevărată mamă și adevărată Româncă. Să le urmeze, deci, toate femeile române spre cinstea și fala neamului!

Degradarea unui sergent. Din Ploești ni se scrie, că între soldații regimentului „Mircea Nr. 32“ începuse de o vreme încoace a se încuibă credințele adventiștilor (pocăiților), cari după cum știm sunt contra religiei noastre și contra alcătuirii bisericești. Și toate aceste proveniau în urma propagandei făcută de sergentul (filăru) M. Stefan, care împușcase capul feciorilor cu ideile lui scâlciate. Autoritățile bisericești au făcut arătare la regiment contra acestui sergent și după cercetarea făcută, dovedindu-se vinovăția lui, a fost degradat în fața întregului regiment.

O mamă, care își aruncă copiii în fântână. În Budapesta o mamă nebună (unii cred că a inebunit din cauza laptelui care i s'a suit în cap) și-a aruncat toți cinci copiii în fântână sărind și ea în urma lor. Cei doi mai mici s'au înecat în apa din fântână, iar ceilalți trei au fost scapați de vecinii cari aflase de fapta nebunei mame. Mama este soția muncitorului Mozer dela fabrica Ganz și se spune că a trăit în cea mai mare nefericire cu bărbatul ei. Nefericita femeie a fost scoasă cu vieață din fântână și acum zace fără simț în spitalul Margit din Budapesta.

Culori ciudate... Un mare învățat francez a publicat următoarele ciudate descoperiri. Și anume s'a gândit ca să deie culori și unelor simțuri ce le are. Învățul acesta zice că: răbdarea e de culoare cenușie; mila, vânăta; bucuria, verde; sațul culoarea cafelei cu lapte; plăcerea, roză; somnul, culoarea fumului de tuțun; cugetarea, portocalie; plictiseala, culoarea ciocolatei; grija de plată a unei datorii e de culoare plumburie; bani de primit, roșu mângăitor. Ziua în care se plătește chiria sau darea, e de culoarea pământului cel mai negru. Ziua unei întâlniri amoroase are culoarea ceaiului alb; a douăzecea întâlnire dragostească e de culoarea ceaiului foarte tare. La urmă spune, că pentru fericire nu găsește culoare. Fericirea nu se găsește printre mărfuri și nu se poate cumpăra cu bani.

Adunarea generală ordinară pentru anul curent a Filialei sibiene a Reuniunii „Crucea Roșie” se va ține în 30 Iunie n. a. c. la orele 4 d. a. în casa comitatului.

Ploi mari n'au încetat să bată prin Banaț și România. Ne vin vești triste și de prin Mehădia. La podul satului se strânsese lume, care privea mirată la apa furioasă de sub pod, când un picior de beton al podului s'a prăbușit, trăgând după sine o parte a podului și *trei persoane!* pe văduva Iuliana Popovici, pe d-șoara Covaci și pe Sofronie Anghel, porcarul satului. Se zice că acel picior de pod a fost lucrat din beton slab, cu 10 părți nisip și abia o parte ciment. — Ploile de acum au mai dărâmat în comuna Mehădia 3 case, iar alte 5 case nu mai pot fi locuite.

În România, pe unde n'au atins furtunile, starea sămănăturilor e frumoasă, se așteaptă o recoltă bună. Așa prin județele Silistra, Constanța, Tulcea, Dorohoi. În județul Tecuciu, însă, au inundat de ape sămănături de orz, ovăs, porumb și imaș pe o întindere de 45 hectare (jugăre), iar în satul Pleșești din județul Râmnicului-Sărat o ploaie cu piatră de mărimea nucilor a nimicit sămănăturile, viile și pomii, cauzând pagube al căror preț e neînchipuit de mare.

Pela noi, prin comitatul Sibiiului și Făgărașului încă cad ploi destul de mari și foarte des, aproape în fiecare zi; chiar și acum când scriem aceste rânduri ploaia ropotește în larmă mare pe afară.

Raiul fumătorilor. Se vede că și tabacul, împreună cu fumătorii lui, își are țara favorită. Și anume în Mexic! Acolo fumează toți: tineri și bătrâni, bărbați și femei, săraci și bogați. Copilului, după ce se întărește, i se pune țigara în gură, iar în școli li se dau voie școlărilor silitori să fumeze chiar și în timpul lecțiilor. Fiindcă patima fumătorului este înăscută la mexicanii, învoirea școlărilor silitori de a fuma este un imbold (incitem) pentru ceilalți școlari, cari se silesc și ei cu învățătura, pentru a căpăta acest favor. Așa se întâmplă de multeori că fumează toată clasa, în urma stăruinții elevilor cu lecțiile. Slab obicei și slabă cultură! Vai de capul lor!

Mari călduri în Berlin. Din capitala Germaniei se anunță, că pe acolo de vr'o câteva zile, domnesc călduri nesuferite. La umbră arata termometrul 28 grade. În Berlin trei oameni au murit din cauza arșitei soarelui. În Charlottenburg și Postdam (orașe lângă Berlin) deasemenea căldurile îngrozitoare au făcut multe victime. Peste 15 persoane, cari au căzut pe strade, au fost duse la spital. Lumea se îngrozește când trebuie să iese afară din casă. Mulți își caută adăpost prin pivniți și alte locuri răcoase.

Păstrarea curajului. Americanii ăștia sunt oameni foarte iscoditori. Nu știu ce să mai scornească, să nu poată zice alții, că i-au luat înainte. Acum mai nou aflăm, că în școlile din New-York s'a introdus, pe lângă studiile obicinuite, și studiul ținerii curajului în cazuri de primejdie. Învățătura aceasta este mai mult practică (faptică) decât teoretică (din carte). Așa de pildă în curtea școlii stă un autobus (automobil mare). Învățătorul poruncește să se urce în el școlarii câți incap. Ținta este ca școlarii să părăsească repede, în ordine, fără sgomot și fără imbulzeală automobilul în-

dată ce aud semnalul de alarmă al învățătorului. Copiii sunt deprinși să-și păstreze curajul. Li se arată ce să facă în cazuri de foc, la accidente de tren ori la nenorociri pe mare. Li se fac cunoscute trebuințele întâului ajutor în astfel de cazuri, căci spaima, în atari împrejurări, pricinuește foarte multe jertfe.

ECONOMIE

Pregătirea vinului de fragi, smeură, afine, mure și merișoare.

Dumnezeu, prin buna rânduială ce a întocmit-o la facerea lumii, a dat pământului putere, să răsără și să crească din el tot felul de roduri, pe cari oamenii să le întrebuințeze spre binele și folosul lor. Între aceste bunătăți se numără și poamele. Ele sunt de multe feluri și fiecare soi are un gust și o bunătate deosebită.

Poamele au fost cunoscute dela facerea lumii și oamenii le-au folosit totdeauna ca hrană pentru ei. Din poame se pot pregăti o mulțime de mâncări și beuturi sănătoase și plăcute.

Vinul pregătit din poame e cel mai bun și mai sănătos. Acesta nu vatămă sănătatea și nu tâmpește mintea omului, cum o face aceasta rachiul cel otrăvicios și pricinuitor a tot felul de răutăți. Vinul de poame poate să-l pregătească orișicine, nu e supus la năci o dare și o beură plăcută, iar pentru oamenii bolnavi e ca și o medicină bună și dăătoare de putere.

Pregătirea vinului se face în felul următor: Într'un vas de 10 litre punem 5 litre de fragi și 5 litre de apă, sau câte litre de fragi, tot atâtea litre de apă. Vasul poate să fie o sticlă sau un butoiu. Gura vasului o astupăm cu un tocer făcut din hârtie. Dacă am astupă vasul cu dop de lemn sau de plută, s'ar putea întâmpla ca în timpul fierberii să plesnească. Vasul îl punem la căldură, în fața soarelui, sau în bucătărie, ca să aibe căldura de lipsă la fierbere.

În timp de 6—8 zile, poamele din vas vor începe să fiarbă, la început mai domol, apoi mai tare și la urmă iar mai domol, până încetează fierberea de tot.

Luăm apoi vasul și-l golim într'un ciubăr, scurgem mustul de pe fragi și fragilele stoarcem bine, ca să iasă din ele tot mustul. Cu apă curată clătim vasul în care au fiert fragilele și mustul îl strecurăm prin o sătă, îl măsurăm și la fiecare litră de must adăugăm 15 deca de zahăr. La 10 litre vom adăuga 1 chilogram și jumătate.

Ca mustul să fiarbă a doua oară împreună cu zahărul, îl punem iar în butoiu și îl astupăm tot numai cu tocerul făcut din hârtie, apoi îl așezăm iar la căldură unde îl lăsam 6—8 zile. După ce a stat de a fierbe, îl tragem de pe drojdii în sticle de câte o jumătate litră sau de o litră. Dacă nu e destul de limpede, putem să-l strecurăm prin o pânzătură curată.

Sticlele le astupăm bine cu dopuri de plută și le sigilăm cu ceară roșie, ca să nu răsufle. Peste iarnă le păstrăm în pivniță, ca nu cumva să înghețe.

La pregătirea vinului de smeură, de afine, de mure și de merișoare, urmăm întocmai ca și la cel de fragi. Deosebirea e numai la cătățimea de zahăr.

La vinul de fragi punem la o litră 15 dg (decagrame) și la 10 litre 1 chilogram și jum. La cel de smeură punem la o litră 18 dg și la 10 litre 1 chilogram și 80 dg. La cel de afine punem la o litră 20 dg și la 10 litre 2 kilograme. La cel de mure punem la o litră 22 dg și la 10 litre 2 kilograme și 20 dg. La cel de merișoare punem la 1 litră 25 dg și la 10 litre 2 kilograme și jumătate.

Sirupul se poate pregăti din fragi, din smeură și din mure. Și iată cum: Punem într'un vas (sticlă sau oală de pământ) 2 litre de smeură și peste smeură presărăm 10 dg de zahăr pisat. Dacă punem smeură mai multă, punem și zahăr mai mult. În starea aceasta lăsam smeură 6—8 zile. Scurgem apoi mustul în alt vas și smeură o stoarcem bine prin o pânzătură, ca să iese tot mustul din ea. Mustul dobândit din smeură îl măsurăm și la fiecare litră de must, adăugăm o jumătate chilogram de zahăr. Mustul împreună cu zahărul îl punem la foc să fiarbă până a secăt de jumătate. În timpul fierberii, trebuie să tot amestecăm cu o lingură de lemn și spuma care să ridice deasupra să o depărtăm. Când vedem, că a secăt de jumătate, îl luăm de pe foc și-l lăsam să se răcească, apoi îl punem în sticle, pe cari le astupăm bine cu dopuri de plută și ca să nu răsufle, le sigilăm și cu ceară roșie. Sirupul de fragi și de mure se pregătește întocmai ca și cel de smeură.

Aviz.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le-am putut împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restanțe, ne-ar încurca și îngreună administrația din cale afară de mult.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Poșta Redacției și a Administrației.

Spre orientare. Din lipsă de loc, în numărul trecut am lăsat afară romanul „Cu paloșul”, a cărui publicare o continuăm în numărul de față. Totodată facem cunoscut, că peste doi numeri se isprăvește acest interesant roman, care pentru ceice l'au ctit întreg, e o adevărată istorie din trecutul neamului nostru.

C. G., Mehădia. Scrisoarea D-Tale am primit o prea târziu. Un alt abonat n-a fost scris mai de grabă despre marile ploi de pe Iaș D-voastră.

Nicolae Chiș. Dă-l în plata Domnului, nu mai scrie.

Vicașă plăcută. În numărul de față nu s'a mai putut.

Ediția și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Nicolae Bratu

LIPIK băi de Thermal și de nămol, vindecă neîntrecut:

cu temperatura de 64°C și cu radioactivitatea izotopului ei cu nămol
reuma, ischias, exsudate și boale de oase

cu termele alcalice
catarele, suferințele de stomac, zăhar și de rărunchi

prin isoarele cu conținut iodic
boale de copil, suferințe de constițuție și arterioscleroza

Bale da cură, de beut și nămol — Mâncărul dietetic — Sezon anul întreg — Sistem pensional în băi.

Prospecte trimite franco Direcția băilor de terme și nămol în Lipik (Slavonia).

1788

Gulliver

de cauciuc
 de primul rang
 rozele călcăie-
 lor de cauciuc

Enorm de ieftin fiindcă e făcut din cauciuc

Casă de vânzare.

În Sibiu, strada Gușteritei Nr. 48, se află de vânzare o casă foarte rentabilă. Prețul 33.000 coroane. Doritorii a o cumpăra să se adreseze la Schmidt Mátyás în Pécs, Szabadságutca 5, sz. 1834

Săpunul Margit

de un efect minunat alui Földes este pentru îngrijirea frumuseții moderne neapărat de lipsă

El e preparat din cele mai fine substanțe de plante și scutit de orice alte suciri stricătioase; având un miros plăcut, excelent în producerea de zoale și totodată foarte spornic, de aceea să și folosește cu plăcere din partea mai multor familii, fiind recunoscut ca cel mai bun săpun.

In câteva zile

delătură de pe față pistruiele, petele de ficat, cojile, zgrăbunțele și curăță porii fundamental, iar efectul lui sigur face

să dispară

toate necurățiile de piele, așa încât păstrează frumuseța fără defect și fără urme. Bunul său renume e cunoscut în toată lumea în delăturarea 1679

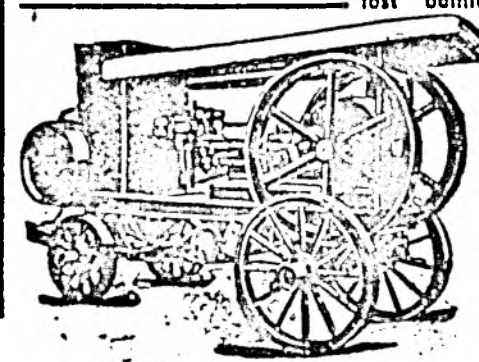
PISTRUIELOR

pe care le șterge pentru todeauna. Prețul 70 bani. De căpătat în toate farmaciile și drogeriile. Pe lângă aceasta și Créma-Margit, fiind ca necesară, în ligă 1 cor., 2 cor. și Puder-ul Margit cor. 1-20. Producătorul:

Coloman de Földes, farmacist Arad.

În Sibiu, se capătă în farmaciile la: Carl Fritsch, Guido Fabritius, J. C. Molnár, Carl Müller, Carl Pissel, Emil Wermescher, Gustav Meltzer, fabrică de săpun și parfumerie și Carl Morscher, drogerie. În Agnita la: V. Fröhlich. În Sighisoara la: A. V. Lingner. În Mediaș la: Josef Oberth.

Societatea HILLE

po acți și fabrică de motoare cu gaz în Dresden, fost odinioară MORITZ

Cea mai veche și mai mare fabrică specială din Germania-de-mijloc de motoare de tot felul și de instalațiuni cu gaz aspirător. Reprezentant general

RÁLMAR ERNŐ, Inginer BUDAPEST VI. Podmaniczky-u. 4/N. Telefon 22-76
Motoare
 cu benzina — cu gaz
 • petrolu
 • oleu crud
 • gaz de pământ
 sist. Diesel
 cu gaz aspirător
 în toate mărimile.
 Corectarea inginerului și calculații gratis.
 1602

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză

Linie regulată directă de vapoare reperi =

Havre—Newyork și Canada

preste Basel (Elveția) și Paris

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

Telefon: Jozsef 14-21

MOBILE lucrate solid și conștientos ...

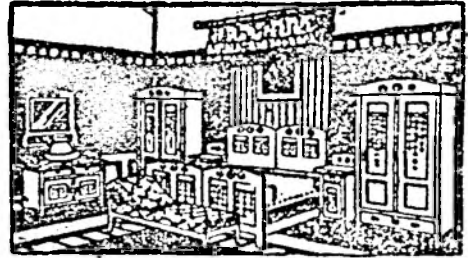
se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
 mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hotelari, vile, instituții, cafenele și restaurațiuni

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Depozit bogat sortat!

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană

Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

Își recomandă fabricatele lor precum: tălpi pentru opinel din piei întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupions și tălpi de bivoli cu margini și fără margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment în

Părechi de opinel tălute pentru femei, bărbați și copii

Brandsohlkipsen și diferite bucați de tălpi căzute.

Piel de vacă de vachă, lăci sau și în pregătirea lor

Pittlinguri de vachă,

Kipse de vachă,

Piel de vițel de vachă,

Piel crepate de vachă, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxcalf, Chevreux în diferite sărbi și fabricate. Piel de oaie în sărbi diverse. Căptușeli de oaie. Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pantofăritului și cizmăritului și în calapoade.

Călcăie de gumă.

Diverse lacuri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În departamentul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghetă (șete) prompt și pe lângă preparate cele mai ieftine.

Prețuri solide!

Fabricate propriu!

Serviciu constant exact!

SAM. WAGNER,

Prima turnătorie de fier Sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszében,

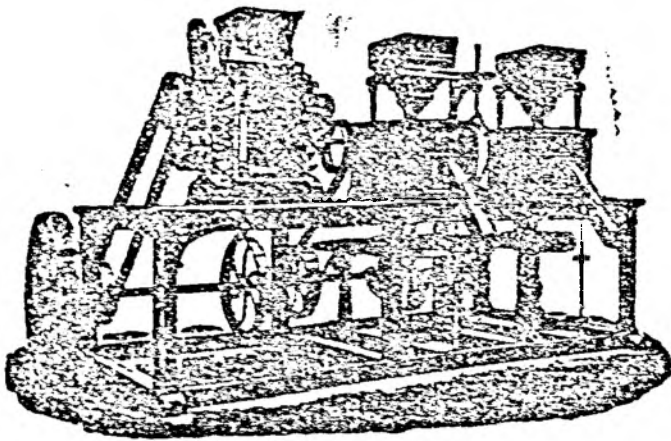
Târgul fânului Nr. 1

Atențiune!

1586

Doritorii de-ași procură mori, cilindre pentru asortat făină, pietri de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (postav) tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași fierari, tâmplari, dulgheri etc., cu

prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelui obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți și scrieți în persoană la sus numita firmă.

Cataloage se trimit gratis și franco.

BORSOY

BORSOY

e cel mai bun
călcăiu de gumă.

Izvorul „MADONNA” de Borszék

apă minerală acra naturală fără conținut de fier.

Ca apă de cură se recomandă la Ingreunări de mistuire, la suferințe de catar ale organelor de răsufare și mistuire, la boala de oase, boala engleză (Rachitis), boala de rărunchi și la Imbolnăviri de besică.
Vinul nu se tulbură la amestecare cu apa aceasta.

Se capătă în Sibiu la: Ludwig Fuchs și I. B. Misselbacher sen.

Cele mai frumoase

Illustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, Illustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și culori moderne se află cu prețuri ieftine, la

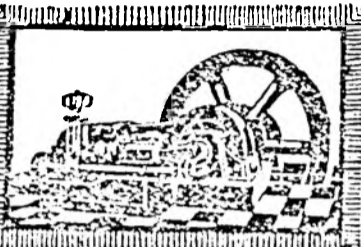
Foia Poporului Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Motoare recunoscute de cele mai bune

Garanția cea mai mare! // Modalități de plată favorabile!

Renumitele

MOTOARE DIESEL original „Kerting”

felul construcției de stat sau cultcat.

Motoare de gaz și benzin.

Garanturi de imblătit cu benzină și olei brut. — Transportate proprie

Noițate surprinzătoare! 1892

Motoare cu olei brut cu conducere de cap crucis.

Ignaz Gellert & Comp.

Ingenieur-Büro

Budapest, V., Kohary-utca 4.

In Ungaria s'au liferat sore cea mai mare industrie peste 100 motoare.

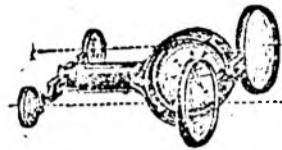
Să cereți expensar (ofert) gratuit.

Noutate senzațională!

Telescopul „Ideal”

cu cele mai fine sticle lenticulare, optic tăiate

16 instrumente optice

impregnate într-una, cari se pot strânge la oală, deci comod a se purta în buzunar.

Telescopul „Ideal” se poate folosi ca: ochian pentru turiști, binoclu, întocmitor pentru fiecare ochiu, specul pentru ochi, oglindă pentru grumazi sau nas, microscop cu purfător obiectiv pentru cei mai mici microbi vii etc. Compas cu funcțiunea cea mai bună, sticlă de cetit, microscop, lupă dublă pentru cercetări de tot felul, ochian mare (întocmitor pentru fiecare ochiu), aparat stereoscop și panoramă pentru illustrate, fotografiile etc. Oglindă tot la îndemână având o folosire atât de variabilă, care până acum n'a ajuns'o nici un aparat optic.

Prețul unei bucăți cu instrucție cor. 3—, 3 bucăți cor. 8—

Vânzare pe lângă rambursă prin:

Neuheitenhaus: M. Swoboda, Wien, III/2, Hiessgasse 13—348

A apărut o carte de valoare: „Cultivarea viei, Manuarea vinului, Morburile și vindecarea lor”

Autorul opului este Danil D. Graur, inv. și proprietar de vil. Opul are peste 150 ilustrații și 294 pag. este cenzurat și aprobat prin Ministrul de agricultură reg. ung. sub No. 96780/1912 VIII—1. Se capătă la sutor în

Somlyógyörtelek p. u. Krasznahidvég (Szilágy megye), cu prețul de 2 coroane plus 20 lil. porto. Librăriile capătă rabat cuvenit.

Rabat deosebit pentru România

Warenhaus Grünberger

casă de cumpărare de primul rang

SIBIU, Strada Ciznădiei

— Palatul comandai de corp —

Pentru dame mantaua, bluse, rochii, jupoane, capoate

Pentru domni raglane, haine complete, pantaloni, mantaua de ploaie, gileturi moderne

— Specialitate —

in haine pentru băieți și fetițe

1665

In interesul propriu să cercetați acest depozit

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

Telefon 313 (odănoară Societatea curelarilor) Telefon 313

Strada Ciznădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru călătorit, călărit, vânător, sport și volaj, poclăzi și procevățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzozi) permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

— Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios —

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie.

Cel mai perfect în garnituri de imblătit mai mici

mănate cu motor sunt:

Mașinile de imblătit și curățit cu bătătoare executivă

SP 720 milimetri lățimea dobei și

Mașinile de imblătit și curățit cu dinți, SP 570 milimetri lățimea dobei ambele cu curățitoare dublă, cele dintău cu 6 HP, cele din urmă cu 4 HP, mănate cu motor de benzin.

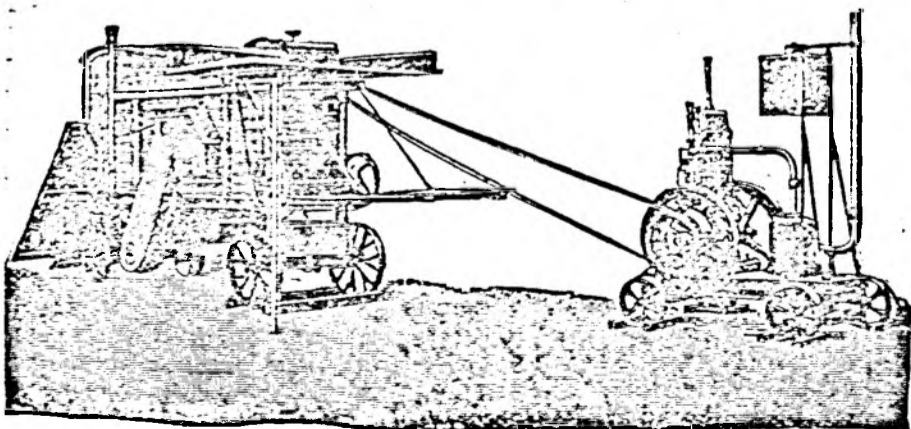
Mașinile lucră excelent, sunt foarte ușor de transportat și se potrivesc foarte bine pentru economii noștri mai mici.

Garanția cea mai mare și modalități favorabile de plătire.

Să se ceară prospecte dela:

Prima fabrică ardeleană de mașini agricole, tornătorie de fier și metal

AND. RIEGER, Sibiu

Hotel SAVOY

BUDAPEST, VIII., József-körút 16 sz.

edificare nouă și modernă, încălzire cu aer, apă caldă și rece în fiecare odaie, lift ziua și noaptea.

Conducerea personală a proprietarului dl RENDES ZSIDOR.

Odăi cu un pat, împreună cu încălzitul, luminatul și serviciul dela Cor. 3° —, cu două paturi dela Cor. 5° — în sus.

La petrecere mai îndelungată preț redus.

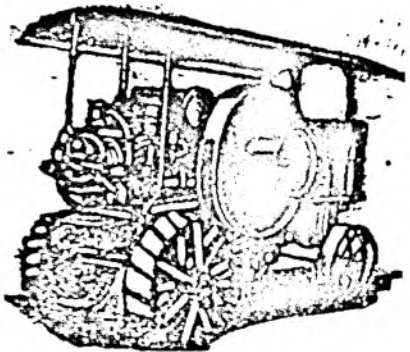
Sistem de penslune nou introdus, întreținerea zilnică cor. 4° —. — Odăi lunare cor 80° .

1842

Moară

cu motor de 32 puteri de cai se află de vânzare. Informațiuni în cancelaria avocatului Dr. A. Gerasim, S biu, Stadtpark. 1850

Cele mai bune și sigure

Garnitură de imblătit cu motor
Mașini pentru zdrobirea petrol
Mașini de tălat și crepat lemne

fiecare ușor de transportat dintr'un loc în altul cu motorul propriu 1785

Motore de benzin, gaz și oleu
Toate cele de lipsă pentru mori

Pluguri cu motor, care se pot folosi și la imblătit și pentru transportarea de poveri mai mari

KELLNER ÉS SCHANZER
BUDAPEST, Kálmán-u'ca 3.

Regăm a se cere numai informații serioase

Renume universal

are clasul de buranar marca „Sirena” cu copertă săritor 14 car. aur american double, anker-remontoir ce merge 30 de ore. Pînă la cumpărarea în țregei producător din aceste clasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grosor pe leștin de 4 cor. 90 bani acest clas, care poartă un inehaniu prima elevațian, astfel că nici nu se poate desprinde de un clas de aur, ce costă 110 cor. Pentru meseri regulat ga 1851

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucați 9 cor. 10 bani. Mai departe oferim un clas „Gloria”, de argint, pentru buranar, cu 3 cor. 60 bani. La orice re clas se atășază în cinste un lanț elegant aurit cu 6 și 12 un rîc. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea curantului prin

S. KOHANE, export de ciasuri
Krakau, Nr. 15. 1762

Ocazie rară!

Să nu se schimbe cu asemenea oferte.
In los de cor 12° —
numai cor. 5° 50

Din cauza înmulțirii depozitului, vinde-m ghețe înalte cu băeri, numai cât fine depozitul, în executare frumoasă, de tot din piele bună și cu talpă bătută, sub prețul producției de numai cor. 5° 50 părăzbea. Se pot căpăta în toate mărimile pentru domni și dame. Trimiterea cu rambursă prin: 1854

Exporthaus „Perfekt”,
Wien, VII., Neustiftg. 137/24

Numeroase scrisori de recunștință stau spre vedere la dispoziție.

Inseratele
numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOAIA POPORULUI”. *****

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU
este foarte bună și gustoasă!

Accastă bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate 724

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Insignul pentru coase

Insignul pentru nicovale și ciocane

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată Cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă schimb orice coasă provăzută cu semnul [CFJ] care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucați, să dă o coasă pe deasupra!

Nicovale pentru coase

Forma Fig. 1 2 3

1 bucată Cor. —.70 —.60 —.60

Țiltoare de coase

Fig. 4 simple dupe

1 bucată Cor. —.16 —.40

Ciocane pentru coase

Fig. 5/250 300 6/350 7/300 gr.

1 b. Cor. —.60 —.70 —.70 —.70

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale se schimbă.

Țiltoare pentru cuți de coase
emailate, 1 b. Cor. —.42
țincuite, 1 b. Cor. —.40

Cuți de coase dela 10 fileri în sus în asortiment bogat. — Cuți de „Bergamo” albastre, negre, cu insignul [BFT] 1 buc. Cor. —.80. — Coade de coase, pentru coase de cereale, 1 buc. Cor. —.80. — Greble de fer pentru coase de cereale, de șirofat pe coade simple de coase de lemn, 1 buc. Cor. 1.30.

Fantână cu lanț Patent „RAPID”
cu baloane de gumă și țevi de alamă.

La cerere se trimite catalogul Nr. 263 gratis și franco.

Curse (cluxe) pentru tot felul de animale stricăcioase.
La dorință se trimite catalogul Nr. 160 gratis și franco.

Carol Albert

croitor pentru bărbați
SIBIU
strada Faurilor

recomandă p. t. publicului pentru sezonul de primăvară și vară bine sortatul meu depozit de
Stofe indigene și străine
pentru pregătirea de haine bărbătești moderne corăspunzătoare la toate pretensiunile. Principiul meu este: Serviciu conștient și neacceptabil.

Cea mai bună apă pentru dinți.
500 coroane plătesc aceleia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.
Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,
 WIEN, X., Goethegasse 7.
 A se căpăta în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apă de dinți alui Bartilla. Denunțările de falsificări vor fi bine plătite. La locuri unde nu se poate căpăta, trimite eu 7 sticle cu cor. 580 franco.

Scutire sigură la răniri!

Cea mai renumită, de 40 ani în mil de căzurilncercată, veritabilă antiseptică
Salba de casă de Praga
 este cel mai bun scut în contra tuturor necurătenților pieții, aprinderilor de rani, împiedecă durerile, vindecă sigur și repede și este în urma efec ului său excelent, probat în mai multe cazuri, o salbă alinătoare la boalele vesicătoare (un fel de beștel de piele), și care în urma bunăstății sale, n'ar trebui să lipsească din nici o casă.
 Expedarea se face zilnic, pe lângă trimiterea banilor înainte, și costă: 1 doză 70 fil., 4 Doze cor. 3.16; 10 doze cor. 7.— și se trimite francat în toate stațiunile
B. FRAGNER, Curățitor de curte c. și r. farmacia „La vulturul negru”, Praga, Kleinseite, Colțul Sca. Nerudagasse Nr. 203 — Depozit în farmaciile din Austro-Ungaria.
 Toate părțile emalagelor poartă „Marca scutită prin lege”

Atențiune!
500.000 părechi de ghete.

4 părechi de ghete numai cor. 8.—
 Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai cor. 8.—. Trimitere per rambursă
A. GELB, Export de ghete
 Krakau Nr. 40
 Schimbul e admis sau banii retour.

Aneecdote
 de
Teodor V. Borza

Prețul 80 bani.
 Se pot procura dela
 Administrația
Foala Poporului

150.000 oroloage

Din cauza stăbilității balcanic sunt aliat a pune în vânzare 150.000 oroloage cu copertă dublu din argint limitat, cu mașinile Anker-Remont., excelent aşezat în Kulline (cu trei copertă), cari au fost designate pentru Turcia, împreună cu lanț de aur înțat, pe lângă prețul de batjocură de cor. 3.—, 2 bucăți cor. 5.50, 10 bucăți cor. 20.—. Asadară plămenea să nu înțelase orăria de a-și comanda acest orologiu excelent și înțelădăvr de jumătate cinșit. Comanță numai de 40, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute. Mai departe recomand un orologiu Remontoir aurit, cu umblet de 20 ore (mașină excelentă șișterană), împreună cu un lanț frumos aurit cu numai cor. 3.50 — 3 ani garanție. — Trimiterea pe lângă rambursă prin

Uhrenzentrale A. Bittermann
 Podgörze (Oesterreich) Postfach 17/107
 NB. Schimbul admis sau banii retour. 1919

Linia de navigațiune Triest
AUSTRO-AMERICANA
 Circulație directă de vapoare de poștă din
TRIEST
 la
NEWYORK
și CANADA
 Biroul. Budapest, VII.,
 Thököly-ut 2. sz. 1709
 și la următoarele granițe:
 Csáktornya: în apropierea cășii;
 Flume: Via Negozianti 5.

8 zile de probă
 trimite la ori-și-cine cu rambursă dla oroloagele de mai jos (în care timp se pot schimba ori cere banii retur) și anume:
 Orologiu american de nichel. cor. 2.80
 patent Roskopf cor. 3.—
 american Goldin cor. 3.50
 de tren Roskopf cor. 4.—
 Roskopf cu 2 capace cor. 4.50
 lat cor. 5.—
 cu 2 capace, imitație de argint cor. 6.—
 de aur 14 carate cor. 18.—
 original Omega cor. 20.—
 deșteptător de concurență, 12 cm. înalt cor. 2.—
 marca Junghans cor. 3.—
 cu cadran Radium cor. 4.—
 Radium, cu 2 clopote cor. 5.—
 cor. 6.—
 cu muzică cor. 8.—
 ndulă, 75 cm. înalt cor. 8.—
 cu sunet de clopot cor. 10.—
 cu automat de muzică și baterie cor. 14.—
 rotund cu deșteptător. cor. 8.—
 Garanție pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.
Max Böhmel, WIEN, IV.
 Margarethenstrasse 27/750
 1406 Lista de prețuri originală de fabrică se trimite gratis

Banca generală de asigurare mutuală
„Transsylvania”
 asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyseben)
 recomandă încheierea de 767
asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).
 Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:
 Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% —
 Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.
 Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capăt.
Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!
 Dela fondarea „Transylvaniei”, sau plătit prin acest institut:
 Pagube de incendiu K 5.755,858.27
 Capitale asigurate pe viață 5.635,328.12
 In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață 12.067,702.—
 vanla la 31 Dec. 1913 / asig. de foc 144.436,366.—
 Capital de fondare și rezerve 2.696,458.—
 Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.
 Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la orașe și în provincie, să primesc la serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.

Motoare de benz'n de oleiu și motoare „Diesel”
 Garnituri complete de imblătit.
 Mori patentate, dela 2 HP. în sus, cu cilindru, liferează cu prețuri fără concurență sub condițiuni de plătire favorabile
FERDINAND SALLER,
 fabrică de motoare
 SIBIU, Srada Franciscanilor Nr. 6.
 Toate reparațiunile, sfredelire de cilindre și reconstruire de motoare vechi se execută solid, conștiențios și ieftin. :

Ocazie foarte potrivită
 la prăvălia de încălțăminte
Vasilie Ban, „La cisma mare roșie”
 Sibiu, strada Dnei Nr. 7
 pe lângă prețuri ieftine.
 Tot felul de ghete, în orice anolimp, cu prețuri de reclamă

Prețuri:
 Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:
 Pentru copii, mărimea . . . 20-25 = K 3-4
 26-28 = . . . 4-5
 29-34 = . . . 5-7
 35-39 = . . . 7-9
 Păpucl de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 4-14
 Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 8-14
 Ghete de lucru pentru domni, tari, esecuşle în Kalv sau piele de vichs 7-
 Ghete în Chevreaux sau Box:
 Ghete pentru domni cu gumă sau băieri K 8-30
 bumbi sau ideal 10-
 Kobrak 14-
 Oslaria 12-
 formă americană 13-
 formă americană,
 cu bumbi și băieri 16-
 Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile 20-
 Mare alegere în:
cisme pentru copii și domni. =
Camasi cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

In dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, **să amintesti** totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în **„Foaia Poporului”** ca astfel să fi servit bine, gabnie și . . .